HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST"

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

Stichting van een Internat. organisatie van oud-Kolonialen.

Van 28—31 Mei heeft te Parijs plaats gehad het congres van de Federatie van Fransche vereenigingen van personen die in de Koloniën in eenigerlei betrekking werkzaam geweest zijn.

Tot bijwoning daarvan waren mede uitgenoodigd vertegenwoordigers van vereenigingen in de andere koloniale rijken, ten einde, zoo mogelijk, te komen tot een internationale organisatie.

Van Hollandsche zijde waren de volgende vereenigingen vertegenwoordigd: „Oost en West", „Ambtenaren B.B. in N. I.", „Indische Verlofganger", „Bendor" en „Voorwaarts".

In de commissie voor het uitbrengen van een prae-advies om tot een internat. organisatie te geraken, werd daartoe door de Nederl. delegatie aangewezen de Algem. voorzitter der Vereeniging „Oost en West", de heer R. Zuyderhoff. In de daarop gehouden vergadering welke deze commissie met alle vreemde gedelegeerden hield en die tot de conclusie kwam, dat het gewenscht was een zoodanige organisatie tot stand te brengen, hield o.a. de heer v. d. Brugh, algem. secretaris van „Oost en West", een verhandeling over: „Het recht tot koloniseeren", welke verhandeling veel bijval oogstte. In de Zaterdagmiddag 30 Mei gehouden plenaire vergadering werd het prae-advies aanvaard. Zondagmorgen begaf men zich, met de betrokken Fransche autoriteiten naar het standbeeld van den maarschalk Gallieni waar door de verschillende groepen een bloemenhulde aan den voet van het standbeeld neergelegd werd. Nadat dit door de H.H. Zuyderhoff, Jansen v. Raay en Goedhart, onderscheidenlijk vertegenwoordigende „Oost en West", „Ind. Verlofganger" en „Ambtenaren B.B. in N.-I." was geschied, deed de militaire muziek het Wilhelmus hooren.

Vervolgens had in het Palais d'Orsay een banquet plaats gepresideerd door den Franschen Minister van Koloniën, de heer Paul Reynaud, aan welken disch een 400-tal congressisten van allen rang en stand aanzaten, naast vele hooge Fransche autoriteiten. Na een rede van den President van het congres, hield de heer R. Zuyderhoff, Algemeen Voorzitter van O. en W., als woordvoerder van alle vreemde delegaties een rede waarin hij er in de eerste plaats op wees dat, als gevolg der moderne verkeersmiddelen waardoor er, als 't ware, geen afstanden meer bestaan, de wereld een andere basis had verkregen waarop na tientallen van jaren van naarstigen en moeilijken internationalen arbeid een nieuwe, betere, wereldordening zal worden opgebouwd. Aan de totstandkoming van dat grootsche werk had ook de Fransche federatie van Oud-Kolonialen, een steen bijgedragen door haar initiatief tot het vormen van een internationale organisatie. De heer Zuyderhoff wees er verder op dat een werkkring in de Koloniën menschen vormde met ruimen blik en klaar begrip en adstrueerde deze meening door vermelding van het feit dat zoovele mannen in verschillende rijken een koloniale loopbaan achter zich hadden. Worden die mannen, aldus spr., overal geëerd, de minder groote mogen niet vergeten worden. Hen blijvend te gedenken, is niet slechts een plicht van de naties, het is ook haar belang. Voor het beschavingswerk in de Koloniën zijn, naast kapitaal, kundige en energieke jonge menschen noodig. De heer Z. eindigde, onder luiden bijval, met een variant op de kernspreuk van de Vereeniging „Oost en West":

„Oost en West en Nederland,
Krachtig door het Rijksverband".

Aldus:

„La France et ses Colonies
Puissantes étant unies."

Nadat nog de voorzitter van de Fransche federatie, de heer G. Barthélemy, gesproken had, was ten slotte het woord aan den minister van koloniën, de heer Reynaud, die in zijn rede een belangrijke plaats inruimde om zijn lof uit te spreken, zoowel over het Nederl. Paviljoen ter Parijsche tentoonstelling als over het grootsche werk door Nederland in zijn koloniën verricht.

Van Week tot Week.

Van Zaterdag 23 tot Zondag 31 Mei.

Het s.s. Houtman van de K. P. M. viel den 21sten Mei jl. een hartelijke ontvangst te Kaapstad ten deel. Het boekte o.a. 26 passagiers op Mauritius en te Durban.

Uit het antwoord der regeering op de vraag van het Volksraadslid Soeroso ten aanzien van zeer belangrijke loonsverlagingen op de suikerfabrieken in de residentie Cheribon blijkt, dat zij geen reden ziet om krachtens de Suikeruitvoerordonnantie in deze streken in te grijpen.

Het Pangkalan Brandansche werd geteisterd door een olifantenplaag. De olifanten rukten de onderleggers weg van de pompleiding der Bataafsche Petroleum Mij., terwijl zij geselecteerde rubberboomen der onderneming Boekit Mas uittrokken. Patrouilles zijn uitgezonden.

Mr. Singgih, hoofdbestuurslid van Boedi Oetomo, is uit de organisatie getreden. Volgens de Inlandsche pers wijl B. O. zich afzijdig heeft gehouden van de protestvergaderingen (der P.P.P.K.I.) tegen het P.N.I.-vonnis.

*Blijkens de ontwerpstatuten van de nieuwe nationa*listische „Partai Indonesia", onder leiding van mr. Sartono opgericht onmiddellijk na de ontbinding van de P. N. I., is het doel de onafhankelijkheid van „Indonesia" te verkrijgen door: 1e. versterking van de volkskracht teneinde de meest uitgebreide politieke rechten te verkrijgen benevens een regeeringsvorm steunende op het volk en het nationaal bewustzijn; 2e. verbetering van de sociale levensomstandigheden en de economische ontwikkeling.

Nagekomen Berichten.

De nieuwe partij zendt afgevaardigden naar de conferentie van Indonesische politieke partijen, welke op 24 Mei te Solo wordt gehouden.

Gemeld wordt dat de geregelde lava-uitvloeiing van den Merapi voortduurt. Donderdag bereikte de lava den bovenloop van den Blongkend, op ongeveer 1600 meter hoogte, waardoor enkele nieuwe afstortingen plaats vonden, gepaard aan kleinere gloedwolken. De situatie blijft voorshands zonder gevaar.

De jaarvergadering der I. K. P. koos tot voorzitter Pastor, tot ondervoorzitter Hildebrandt, eerste-secretaris Hens, tweede-secretaris Beekman, penningmeester Teunissen.

Naar verluidt, zijn uitsluitend ter bestudeering van den invoer van Sumatra-tabak in de Ver. Staten na 1 Januari 1932, in verband met het Blaine-amendement, daarheen vertrokken de heeren mr. H. J. Bool, secretaris van het tabaksbureau. B. M. Rupert, directeur der Deli-Batavia Mij., en E. Enthoven, gedelegeerd commissaris der Deli-Mij.

De delegatie van het N.V.V. heeft in Hotel des Indes een drukbezochte receptie gehouden. Aanwezig waren o.a. het lid v. d. Raad v. Ind. Djajadiningrat, de dir. v. justitie en B. B., de adv. v. Inl. Zaken, de wnd.-dir. v. Landbouw. De heer Kupers hield een redevoering, waarin hij den nadruk legde op het feit, dat de delegatie geenerlei politiek doel had, waarna een zestal Europeesche en Inlandsche vakbondleiders korte welkomsttoespraken hielden.

De delegatie was des morgens ten Paleize door den Gouverneur-Generaal in audiëntie ontvangen. Zij bezoekt thans Jogja en Solo voor bijwoning van de congressen van den Inlandschen Pandhuisbond en de Inheemsche vakcentrale. Naar verluidt heeft de delegatie, ten genoege van de regeering, de kwadratuur van de cirkel ontdekt.

De vlieger Scott, die zal trachten een recordvlucht Australië—Engeland te maken, is den 27sten j.l. om 8 uur 45 te Soerabaja geland voor een reparatie aan de benzinetank. Hij hoopte zijn reis om 11 uur te kunnen voortzetten, wat inderdaad gelukte.

Het driemotorige vliegtuig Abel Tasman, dat een vlucht naar Australië heeft gemaakt, keerde in den namiddag den 27sten jl. te Batavia terug. Het vliegtuig heeft de laatste etappe Port Darwin—Batavia in twee dagen afgelegd na een uitgebreide vlucht over het geheele vasteland, waar het vliegtuig overal met enthousiasme was verwelkomd. Het vervoerde 70 K.G. mail van Australië naar Europa, welke ingeladen wordt in het vliegtuig van den geregelden dienst Indië—Holland van de K. L. M., dat 29 Mei vertrok en dus ongeveer 8 of 9. Juni in Nederland kan worden verwacht. Terwijl de Abel Tasman in het vliegkamp Tjililitan feestelijk werd ontvangen, landde daar ook Scott die eveneens hartelijk werd verwelkomd.

Ingesteld is een permanente commissie voor advies bij de samenstelling en de bewerking van de crimineele en justitieele statistieken. Benoemd: tot lid, tevens voorz., prof. J. van Gelderen, hfd. v. h. Centr. Kant. v. d. Statistiek, tot leden mr. dr. M. A. G. Harthoorn, dr. W. Hoven, prof. mr. J. M. J. Schepper, mr. H. J. Spit; tot lid-secr. mr. F. C. Barbas, tijd. ass. a. h. Centr. Kant. v. d. Statistiek.

Een brigade onder luitenant Van den Heuvel is nabij Geroegoe, onderafdeeling Singkel, afdeeling Westkust van Atjeh, door drie kwaadwilligen aangevallen, waarvan er een werd neergelegd, terwijl twee ontsnapten. Onzerzijds werd de sergeant 1ste klasse Nasarani zwaar gewond.

In een rondzendbrief der regeering aan gezaghebbenden en colleges, die bevoegd zijn ontslag te verleenen, wordt er op gewezen dat onder de bezuinigingsmaatregelen inkrimping van de personeelsformaties een belangrijke plaats inneemt. Naar het oordeel van den G.-G. moeten in de eerste plaats voor ontslag in aanmerking worden gebracht tijdelijke landsdienaren, wier werkzaamheden door vast personeel kunnen worden verricht. De circulaire schrijft voorts voor dat den aldus ontslagen tijdelijke ambtenaren, wanneer zij den leeftijd van 55 jaren hebben bereikt en ¾ van den diensttijd hebben volbracht, welke den vasten ambtenaren van dezelfde bezoldigingsgroep recht geeft op het normale pensioen, bij gebreke aan andere middelen van bestaan een onderstand toe te kennen van $^{4}/_{5}$ van het bedrag volgens de pensioensbepalingen.

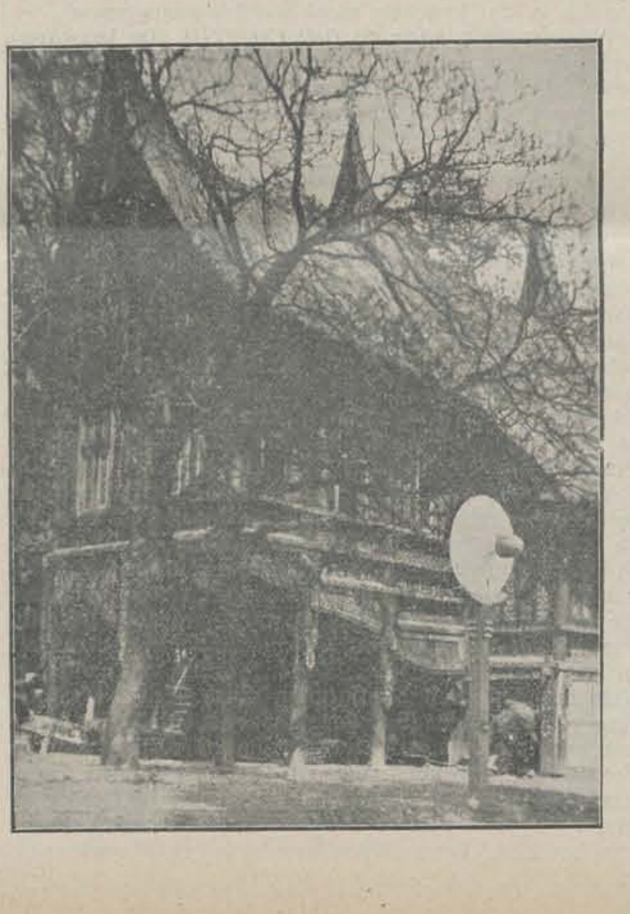
Het Volksraadslid Van Lonkhuyzen heeft schriftelijk vragen tot de regeering gericht naar aanleiding van berichten, onderscheidenlijk in de Deli Crt. en de Java-Bode, omtrent ontslag op groote schaal van employé's bij de Ned.-Ind. Aardolie Mij. aan de Aroebaai (O. Sum.) en bij de Ned. Kol. Petroleum Mij. (Palembang). De Bataafsche heeft eerstgenoemd bericht tegengesproken en meegedeeld dat bij de N.I.A.M. slechts de pas was gemarkeerd evenals op de eigen terreinen.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

In het Bosch van Vincennes.

Hieronder volgen de drie in het vorige „Koloniaal Weekblad" reeds aangekondigde foto's van een paar der typisch Indonesische woningen, welke op eenigen afstand voor het majestueuze, groote hoofdgebouw van Nederlandsch-Indië ter wereldtentoonstelling in het bosch van Vincennes zoo goed tot haar recht komen. Zij werden opgenomen door den journalist *J. A. Houbolt*, die enkele dagen te Parijs vertoefde, vóór zijn terugkeer naar Indië, waar hij groote reizen hoopt te maken tot onderzoek en beschrijving.

De eerste kiek geeft ongeveer een derde deel weer van het „sierijke Menangkabausche Adathuis", waarin Boeatan is ondergebracht, n.l. de linkervleugel. Aan de rechterzijde is eenzelfde deel, terwijl die twee verbonden zijn door een breeder middenstuk met ingangstrap als centrum. Lijkt 't zoo, met die groote boomen er omheen, niet alsof deze woning in de Padangsche Bovenlanden staat, waar ze thuis behoort? De kleuren der met aardverven gepolychromeerde wanden doen nog wat scherp en schril aan, vooral de breede onderrand van het middenhuis in fel geel en paars aangestreken, doch onder den invloed van zon en regen zal dit weldra verbeteren.

Hoe fijn en bloemrijk de paneelen zijn gebeeldhouwd, kan men bewonderen aan de tweede foto waar men naast de presidente, de Parijsche vertegenwoordigster van Boeatan, mevrouw *M. de Bosson* voor het raam ziet staan. Van daar uit heeft men een prachtig gezicht op het groote meer, dat niet alleen door Europeesche motorbootjes, maar ook door verschillende exotische vaartuigjes bevaren wordt. Aardig was 't om te zien, hoe een zestal zwarte Senegaleezen, ieder met een vuurrooden zakdoek getooid, in hun uitgeholden boomstam gezeten, uit alle macht roeiden om de motorboot in te halen, hetgeen hun werkelijk gelukte!

Dit derde kiekje is van een der drie schilderachtige Battaksche gebouwtjes op hetzelfde beboschte terrein. Aan de overzijde hiervan staat de groote duiventil van denzelfden stijl, waar de tamme, blanke vogels in en uit vliegen en vaak door de belangstellende voorbijgangers worden gevoederd en gestreeld.

Zoocals men op twee dezer foto's zien kan wordt 's avonds de verlichting bij die gebouwen aangebracht, o.a. door op kleine afstanden van elkander geplaatste groote schrijf- en knobbelvormige reflec-

tors, die overdag helaas zeer storend werken en het fotografeeren bemoeilijken.

's Avonds wordt echter de geheele tentoonstelling werkelijk sprookjesachtig mooi verlicht en trekt dan ook veel bezoek. De Parijsche correspondent van het *„Alg. Handelsblad"* merkte onlangs terecht op:

> „Oud-gasten zullen me uitlachen, maar wij profanen hebben in deze omgeving, waar alle mogelijke kleurlingen door elkaar krioelen, en vooral aan het meer waar bootjes van allerlei vreemde vormen rondvaren, echt den indruk, dat we ergens in het verre Oosten zijn."

Hij roemt ook *Boeatan's* uitstalling in het Menangkabausche Adat-huis, welks inwendige er zich goed toe leent met weefsels, vlechtwerk en andere artikelen van Indonesische volkskunst te worden versierd, terwijl toch de hypermoderne zitjes, uit de Antwerpsche Boeatan-afdeeling overgebracht en op eenvoudige wijze aangepast, er heelemaal niet misstaan, integendeel er een gezellige atmosfeer aanbrengen. Zooals het Handelsblad schrijft:

> „Er wordt heerlijke Javaansche thee geschonken, en wie eenmaal heeft kunnen constateeren hoe koel en rustig men hier zit, als in het middaguur de zon buiten brandt of we waarlijk op Java zijn, zal er zeker meermalen terugkomen."

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Ned.-Indië en de Filippijnen.

Volgens de *Java-Bode* (27/4) is de reis van den Gouverneur-Generaal Davis een goede propaganda geweest in de Filippijnen voor de Nederlandsche tropische gewesten. In twee weken tijds is te Manila meer bekend geworden omtrent Nederland's kolonialen arbeid, dan anders wellicht over twintig jaren nog niet bekend zou zijn. De directeuren van Departementen, Perez en Alunan, hebben tegenover de journalisten in groote lijnen uiteengezet wat zij, aan de hand van hunne bevindingen op Java en in Deli, van plan zijn in de Filippijnen in de naaste toekomst te doen: bevordering der cultures, irrigatiewerken, ontwikkeling der waterwegen en communicatiemiddelen, enz. De plannen van de heeren loopen in de tientallen millioenen pesos! Men is langzamerhand te Manila gewend geraakt aan de millioenenplannen, die van tijd tot tijd naar voren worden gebracht, en die nimmer verder komen dan op papier. Meer waarde heeft de suggestie, welke G.-G. Davis naar voren bracht, dat het goed zou zijn, wanneer de Filippijnen het initiatief namen voor *een plan om de uitwisseling van gedachten en ideeën tusschen de eilanden en naburige landen in de naaste toekomst te bevorderen en te faciliteeren.* In enkele kringen heeft men dit ook ingezien; het Manila-lid van het Huis van Afgevaardigden, *Francisco Varona,* heeft reeds in grove trekken een voorstel ingediend om in de naaste toekomst *te Manila een Pan Malayan Congres* of Conferentie te houden, over sociale, economische en politieke problemen, speciaal met betrekking tot de Maleische rassen. Uiterlijk is het plan wel attractief. Er is veel overeenkomst tusschen de bevolkingsgroepen der Pacific-landen, met uitzondering van Japan en China. Congressen van dezen aard zullen beter werk verrichten in het belang der vriendschappelijke relaties en óók van de handelsbetrekkingen, dan iets anders. De bedoeling is om uitnoodigingen rond te zenden aan de naburige landen, o.a. aan Ned.-Indië om afgevaardigden te zenden van Borneo, Celebes, Java en Sumatra. Varono is links georiënteerd; hij was indertijd te Manila de voorvechter van Tan Malakka uit Ned.-Indië. Beter ware het, wanneer gematigder elementen zich met de zaak bezig hielden, maar het is mogelijk, dat dit later komt.

Onderwerpen van interkolonialen of internationalen aard treffen wij o.a. aan in de *Java-Bode* (17/4 „Australië"; 20/4 „Japan en China"; 22/4, 2de bl. „Gandhi"; 3de bl. „Br.-Indië"; 23/4, 2de bl. „Japan"; 3de bl. „Om den Pacific"; 24/4 „Burma"; 25/4 „Australië"; 27/4 „Moskou en Indo-China", *O.)* en het *Soer. Hbl.* (13/4 „Een Arabische held"; 13 en 17/4 „Duitsche brieven"; 14 t/m. 17/4 „Duitschland-Oostenrijk"; 20 en 21/4 „Het verre Oosten", betr. Angelo-Indians; 22 en 25/4 „Over Indo-China").

De economische toestand van Ned.-Indië.

Wanneer men zich steeds voor oogen houdt, dat ons *zeker* de kracht gegeven zal worden Indië in de toekomst verder te ontwikkelen en dat Indië *zeker* bestemd is te groeien tot een krachtig, welvarend en zelfstandig deel des Rijks, zal men — n. h. i. van *De Loc.* (20 en 21/4 „Crisisplicht") — de huidige situatie helder en onbevreesd in vollen ernst durven onderkennen. Schadelijk en beschamend is de houding dergenen, wier pessimisme tot défaitisme en tot de stemming, dat alles verloren is, leidt. Onverantwoord is het streven van hen, die de toekomst duister achtend, aandringen op zóó ingrijpende bezuiniging, dat vitale onderdeelen van onzen kolonialen arbeid prijsgegeven zouden worden. Maar even onjuist, ja gevaarlijk, is het lichtzinnig oordeel van velen, die in miskenning van de realiteit, den ernst der omstandigheden niet kunnen of niet willen zien. Als vaststaand, vindt men *deze gegevens: 1.* De prijzen op de wereldmarkt van de producten der groote cultures liggen meerendeels beneden den kostprijs, zoodat de exportlandbouw met verlies werkt en alle daaraan verwante bedrijven eveneens. 2. Scheepvaart, spoorwegen, fabrieksnijverheid, steenkoolwinning enz. werken, waar al niet met verlies, dan toch met sterk verlaagde opbrengst. *3.* Zelfs bij eventueel prijsherstel blijft het bestaan van sommige cultures (rubber) onzeker. *4.* De sterke daling der productenprijzen heeft ook voor de Inlandsche bevolking tot sterke verlaging van inkomsten geleid; in het algemeen is voor de bevolking de toestand aldus: ruim voedsel, weinig of geen geld. *5.* De handel ondervindt de gevolgen van dezen toestand in nog steeds toenemende mate. *6.* De landsfinanciën zijn, door sterken teruggang van de opbrengst der belastingen en van vrijwel alle andere middelen, op een aanmerkelijk lager niveau gebracht; de eerste schok leidde tot verstoring van het begrootings-evenwicht en tot de noodzaak een nieuwe leening aan te gaan; sterke vermindering van uitgaven zal noodig zijn om het evenwicht terug te vinden. 7. Al weder zal herstel, ook voor de landsfinanciën, op zijn best slechts geleidelijk kunnen zijn. *De Loc.* acht dan ook zonder twijfel *het oordeel der Regeering* juist, dat de toestand *niet* omschreven mag worden als „een periode van tijdelijke inzinking", maar *wel* als *„een zeer verscherpte val bij een doorloopend dalend prijsniveau"* en dat: „de toestand *zóó ernstig* is, dat krachtig moet worden ingegrepen".

Wij verwijzen naar de *Deli Crt.* (27/4 „De bezwaren tegen de Tolunie", prof. *G. Cassel)* en het *Soer. Hbl.* (20/4 „Mr. Fock", *de Vuure;* 21/4 „Crisis-oorzaken", Smissaert 22/4 „Alg. Commercieel Overzicht", *B.;* 25/4 „Soer. Weekoverzicht", *B.)*

Handhaving der bezuinigingsplannen.

In den *Volksraad* was aan de orde het Regeeringsantwoord betreffende *de crisismaatregelen, inclusief salariskorting (De Loc.* 25/4). De regeeringsgemachtigde voor Financiën, de heer *Van den Bussche,* verklaarde o.m. dat de suggesties uit den Volksraad te weinig opleveren voor vermijding der salariskorting. Een belangrijke opvoering van 's Lands middelen is voorshands uitgesloten. Overal werden salarisverlagingen toegepast om de Staatsfinanciën weer gezond te maken: in België, Duitschland, Australië, Engeland, Italië en Siam. Het algemeen belang is de hoogste wet. De Regeering meent al haar bezuinigingsvoornemens integraal te moeten handhaven. *Luit.-generaal Cramer,* de Reg. Gem. voor Oorlog, behandelde enkele détailpunten: De Regeering geeft de voorkeur aan een inkrimping boven een reorganisatie tot een politieleger. Er zal daarbij met oordeel te werk worden gegaan, zonder ook het doel van handhaving der neutraliteit uit het oog te verliezen. De suggesties van generaal Kiès brengen geen bezuiniging, doch slechts afwenteling van lasten naar andere departementen. Het leger kan voorts slechts een waardevolle aanvulling voor de politie zijn, doch het kan nooit de taal der politie overnemen. Vrees voor te weinig bezuiniging bij Oorlog en Marine behoeft niet te bestaan. De financieele kracht van het Land bepaalt nog steeds de wijze waarop de

defensiegrondslagen worden toegepast. De Regeering ontkent, dat de economische depressieoorlogen zou kunnen voorkomen. Deze worden door geheel andere factoren beheerscht dan door financieele en economische. Dat het Land in plaats van 30.000 militairen 30.000 gezinnen moet onderhouden, moge juist zijn, maar de daarvoor door gen. Kiès gegeven voorstellen, brengen geen bezuiniging. De mindere uitgaven zullen eenvoudig ten laste komen van een ander departement, o.a. bij overgang na een korten diensttijd van militairen naar de politie. Daarbij komt dat een huwelijksverbod op moreele gronden moet worden verboden. De bezuiniging op Oorlog voor 1931 verkregen, bedraagt thans reeds ƒ 4,— millioen. Die van volgende jaren zal door scherpe versobering en door inkrimping van het leger worden verkregen. *De heer Fuchter*, Reg. Gem. voor Decentralisatie, besprak de vermindering der uitkeeringen aan de locale ressorten. De Regeering laat de locale ressorten vrij in de wijze waarop zij deze bezuiniging zullen doorvoeren. De vermindering der subsidie brengt een bezuiniging voor het Land en tevens een bijdrage van de locale ambtenaren in de salariskorting.

Het *Bat. Nwsbl.* (23 t/m. 28/4) geeft verslagen van de zittingen van den Volksraad, de *Java-Bode* (25/4, *J. E. Jasper*) geeft een „Nabetrachting over de Taakverdeeling bij het B. B.", het „*Soer. Hbl.* (20/4, 2de bl. Z.) maakt eenige opmerkingen over „De Volksraad" en zijn leden, *De Sum. Post* (28/4) critiseert het „Regeeringsbeleid".

Het Suez kanaal. Kantara.

Aan de hand van het Engelsche tijdschrift: „The Board of Trade Journal" laat *Etty Leal* in het *Soer. Hbl.* (24/4) een protest hooren tegen de hooge rechten, die de scheepvaart voor het passeeren van het Suezkanaal moet betalen. De tol bedraagt thans 6.65 goudfrancs per ton. Waar een lage Suez-Kanaal-tol ook voor onze schepen een voordeel zou zijn, maar ook voor den geheelen handel van Nederland en van Ned.-Indië, vooral in dezen tijd van malaise, kan de Engelsche actie niet anders dan toegejuicht worden.

In het *Soer. Hbl.* (25/4, 2de bl.) besluit de heer *Zentgraaff* zijn reisverhaal over „Het Land der Twee Rivieren". Met den trein reisde hij van Haifa over Gaza en *Kantara* naar *Port Said*. Kantara („de poort") aan het Suez-kanaal was, zoolang de historie reikt, de toegang tot Egypte, ook de uitvalspoort der legers uit het Land van den Nijl. De oude karavaanweg naar Klein-Azië liep over Kantara, en er was geen reizende op deze route of hij passeerde dezen post. Abraham is er langs getrokken, en de vluchtende ouders met het Christuskind. Er was geen andere weg dan deze, en zoo lang menschen zich bewogen langs *de handelsroute tusschen Afrika en Azië*, passeerden zij Kantara: de poort. Nu loopt hier het Suez-kanaal, en een stoomveer zorgt voor de communicatie tusschen beide oevers. Na zijn reis in het Land der twee rivieren, scheen *Port Said* voor den heer Z. een paradijs, een wonder van zindelijkheid, orde en beschaving.

De *Deli Crt.* schrijft over „De reis van de Houtman" (2/5) naar Zuid-Afrika, en „De Uniekampong te Belawan" (29/4), *De Loc.* over „Onze schepen" (21/4, blz. 20), het *Soer. Hbl.* over „De medische zorg op passagiersschepen" (24/4, 2de bl.), „De Dempo" (3de bl.) en „Een luchtmail per Zeppelin" naar Indië (16/4, 3de bl. De Vuure), de *Java-Bode* over „De K. L. M. en Siam" (18/4) en „Siameesche aangelegenheden" (22/4).

Cocosvezel-industrie.

Het tot stand brengen van een klappervezel-industrie in Ned.-Indië is een vraagstuk, dat reeds zeer lang zoowel in Indië als in Nederland bestudeerd is. De heer *J. E. Jasper* had hierover een onderhoud met den heer W. L. Stevens, die als directeur van de Kon. Ver. Tapijtfabr. van R'dam, A'dam en Deventer pas Malabar in Br.-Indië heeft bezocht en nu een reis maakt over Java, om na te gaan hoe en waar klappervezels bereid kunnen worden tot groote hoeveelheden voor een geregelden uitvoer (*Java-Bode*, 23/4). De heer Stevens wordt op zijn reis vergezeld door den leider van het cocosvezelbedrijf in de gevangenis te Pekalongan, den heer H. Tekelenburg. Kort geleden is in Holland het *procédé* gevonden van het mechanisch spinnen van cocosvezels; het product is thans te verwerken tot *vloerkleeden* en *hechte zakken*, waardoor de vraag naar bereide klappervezels in buitengewone mate is toegenomen. Thans betrekt men in Nederland het grootste gedeelte van de benoodigde vezels („coir") nog uit Britsch-Indië. Op Java is de bereiding van vezels uit klapperbolsters bij de Inlandsche bevolking voldoende bekend, maar een verkoop-gelegenheid ontbrak. De vezels worden wel gebruikt voor de vervaardiging van touw, matten en borstelwerk, maar deze nijverheid is van onbeduidenden omvang. De bereiding komt neer op een roting van de bolsters, die 6 à 8 maanden in brak of zoet water ondergedompeld blijven liggen, waarna men het weekgeworden materiaal met houten hamers klopt, om de zuivere vezels af te scheiden van de daaraan klevende kurkachtige bestanddeelen. Zijn de vezels gehekeld, gekamd, met schoon water afgespoeld en gedroogd, dan zijn zij gereed voor den verkoop en vertegenwoordigen zij een handelswaarde, welke voor den bezitter van een erf met klapperboomen niet te versmaden is. In Br.-Indië is de klappervezelbereiding een wijd verbreid volksbedrijf geworden. In Ned.-Indië ontbreekt nog het contact met de handelaren en de bedrijfsorganisatie. De heer Stevens zal nu, met bijstand en hulp van bestuursambtenaren, en van de heeren Tekelenburg en Mutter, die de vezelbereiding in Br.-Indië heeft bestudeerd, in de klapperstreken langs Java's Noord- en Zuidkust nagaan, welke methoden zijn te volgen tot het populariseeren van het bedrijf der cocosvezelbereiding. Het ideale perspectief van een gepopulariseerde cocosvezelbereiding op Java duidt aan, dat het product niet meer uitgevoerd behoeft te worden, maar verdere aanwending vindt in machinale spinnerijen en zakkenweverijen, waarvoor door Nederlandsche vakkundige industrieelen een fabriek in Ned.-Indië wordt opgericht. Die mogelijkheid ligt natuurlijk nog in een ver verschiet, maar de zekerheid is toch reeds verkregen, dat met zakken van cocosvezel, zooals zij reeds in Nederland gemaakt zijn, zeer wel te concurreeren is tegen het Br.-Indische jute-artikel. De heer *Jasper* is er van overtuigd, dat de Europeesche en Inlandsche ambtenaren van B. B. en Nijverheid, den heer Stevens in het belang van de Inlandsche bevolking zullen steunen.

De Loc. vertelt van „Op jacht in de rimboe van Borneo" (23/4), de *Java-Bode* van „Een prins van Djohore op Java" (22/4), het *Soer. Hbl.* van „De installatie van den Aroempone, in Boni (21/4, 3de bl.), „Oost-Besoeki" (22/4, 2de bl. Z.) en „Borneo's fauna" (22/4, 3de bl.), *De Sum. Post* van „Mandailinger en Batak" (27/4, 2de bl.).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Het voornemen van de Regeering om de geïnterneerden naar een even geïsoleerd maar gezonder oord dan Digoel over te brengen, verdient volgens de *Oetoesan Sumatra* van 19 Maart zeker toejuiching, vooral waar mannen van gezag als Edeleer Hillen en dr. van Blankenstein eenstemmig van oordeel zijn dat Boven-Digoel een haard is van malaria en zwartwaterkoorts. Timor acht de *Oetoesan Sumatra* een even ongeschikt verblijf als Digoel; het Timorsche klimaat komt nagenoeg geheel overeen met dat van die andere streek. (Er wordt maar weer wat beweerd! — Red.) Wanneer de z.g. „idealisten" en „meeloopers" naar hun oorspronkelijke woonplaatsen zullen zijn teruggezonden, zullen er nog alleen de „misdadigers" onder de bannelingen achter blijven, dat zijn dan de menschen die weliswaar geen afstand willen doen van hun beginsel, doch niettemin aanspraak hebben op een meer menschelijke behandeling. Acht de Regeering dergelijke lieden gevaarlijk voor de openbare rust en orde, dan heeft zij het recht hen van de samenleving af te zonderen, maar daarbij dient met de eischen des tijds rekening gehouden te worden.

De *Pangkal Setia* (Menado) van 4 Maart ontleent eenige mededeelingen over van den heer Moh. Sjafei, leider van de „Indonesisch-Nederlandsche School" te Kajoetanam (Sumatra's Westkust) aan Aneta, over de onderwijsmethode welke op de onder zijn beheer staande scholen gevolgd wordt. De heer Moh. Sjafei vertelde o.a. dat het onderwijs aan zijn school voornamelijk gebaseerd is op self-help en auto-activiteit van de leerlingen en onderwijzers, dat hij zonder subsidie van wien ook werkt en dat de leerlingen tot practische werkzaamheid worden opgevoed. Hij zou thans 2 scholen en een internaat beheeren, terwijl drie nieuwe scholen in aanbouw zijn. De schoolbenoodigdheden worden door de onderwijzers en leerlingen zelf vervaardigd en uit de opbrengst van den verkoop van handwerkprodukten wordt een eventueel tekort in de kosten van de school gedekt. Schrijver van het artikel beveelt het bovenstaande den onderwijs-specialisten in de Minahassa ter bestudeering aan, omdat zijns inziens het daar te lande bestaande onderwijs zoowel van het Gouvernement als van de particulieren niet in de behoeften van de bevolking voorziet en aan deze scholen de landskinderen in den regel alleen voor schrijversbaantjes en ondergeschikte betrekkingen worden opgeleid. Van den landbouw willen ze niet

weten en voor het een of ander vak deugen ze meestal niet, terwijl velen hunner in militairen dienst treden omdat ze nergens een hun passende betrekking kunnen krijgen.

Volgens de *Bintang Timoer* van 31 Maart heeft de „Indonesische Studenten Unie" te Batavia een manifest uitgevaardigd waarbij het „Indonesische Volk" werd gewaarschuwd tegen de Partai Rakjat Indonesia, waarvan Tabrani de leider is. Gezegd wordt dat het beginsel van deze partij zeer gevaarlijk is; haar politieke richting via den „dominion status" vernietigt het streven naar de onafhankelijkheid en verlamt de Indonesische beweging enz. In den geest van het manifest traden enkele studenten in debat tegen den heer Tabrani in de vergaderingen te Batavia en te Buitenzorg. Volgens bericht zou Tabrani het afgelegd hebben. In verband met de actie der studenten tegen genoemden heer zegt de *Bintang Timoer* dat het wel begrijpelijk is dat de studenten zulk een krasse houding hebben aangenomen, omdat, hoe goed ook haar statuten zijn, de oprichting der P. R. I. niet op het juiste moment heeft plaats gehad. De „Studenten Unie" beticht (daarom) de P. R. I. van „den nationalen geest in slaap te hebben gesust". Het is bekend dat de geest der P. N. I. in vele studenten is gevaren. Bij elke natie zijn de studenten de motor der beweging, zegt het blad. Boedi Oetomo is opgericht binnen de muren der S. t. o. v. i. a. (school tot opleiding van Inlandsche ambtenaren).

In de *Samenwerking* van 28 Maart wordt gewezen op het besluit van de Regeering om in verband met den slechten toestand van 's Lands financiën in 1931 geen nieuwe Holl. Inl. scholen te openen en de subsidieverleening stop te zetten tot tijd en wijle er verbetering in den bestaanden toestand komt. Het blad meent dat de landskinderen thans meer dan ooit reden hebben om de handen uit de mouw te steken en zelf in de onderwijsbehoeften van het volk te voorzien. Te Semarang moeten nog meer H. I. scholen worden opgericht. De „Darma-Stichting" geeft een goed voorbeeld met de oprichting van een H. I. S. te Lampersari. De zorg voor de verstrekking van het onderwijs aan de landskinderen is een plicht voor de Indonesische nationalisten en voor hen die land en volk lief hebben en die den vooruitgang van het land en zijn bewoners nastreven.

Onder het hoofd „Convergentie" geeft de redactie van de *Soeloeh Ra'jat Indonesia* van 25 Maart een beschouwing over het te Soerabaja gehouden P. S. I. I. congres. De besprekingen op dat congres raakten voornamelijk internationale kwesties, een houding van de P. S. I. I. die consequent te noemen is, gezien de ook door een der voornamen, Dr. Soekiman, ten congresse goedgekeurde uittreding van de P. S. I. I. uit de P. P. P. K. I.: eerstgenoemde partij is uit de nationale beweging gegaan en begeeft zich op internationaal terrein. Op bovenvermelde vergadering is lang en breed gesproken over internationale kwesties, als de beleediging der Berbers in Marokko en het Joodsch-Arabische conflict in Palestina. Het beteekent dat het arbeidsveld van de P. S. I. I. grooter is geworden, doch volgens meening der redactie kan die partij nog niet als een internationale organisatie in de volste beteekenis van het woord worden beschouwd. Zij eerbiedigt het „internationalisme in de P. S. I. I., doch een Partij Sarekat Islam zonder machtsvorming op haar arbeidsveld zal niet in staat zijn te werken zooals zij wil, met hoop op succes. Anders was het met de besprekingen van de zaken welke de partij rechtstreeks aangingen, welke bewijzen dat het feitelijke arbeidsveld van de P. S. I. I. binnen de grenzen van Indonesië ligt. De andere besprekingen kunnen teruggebracht worden tot het reëele begrip, dat een convergentie tusschen de P. S. I. en de nationale beweging nog steeds bestaat. Zelfs de Volkenbond, een lichaam met een uitgesproken „internationaal" karakter, keert toch tot de plichten van elke natie terug. Vooral wanneer de P.S.I. haar positie te Genève wil goedmaken, zou de heer Salim moeten aantoonen het verband, dat er moet wezen tusschen een lichaam met zoo'n ruim arbeidsveld en het volk hier. Op de woorden van den heer Tjokroaminoto, dat, indien men hem vroeg of hij nationalist was, hij zou antwoorden: „ik ben Islamiet, dus ben ik een nationalist", zou de red. antwoorden dat dit maar een woordspeling is die geen twijfel opwekt omtrent de eigenlijke bedoeling. Schrijver bedoelt niet die convergentie te zoeken in een fusie of federatie, men weet ook nog niet of de P. S. I. de bovenbouw zal vormen der beweging in Indonesia of niet, maar uit het congres blijkt duidelijk dat de P. S. I. een vleugel gebroken heeft, in haar actie rakende de aangelegenheden van Indonesia.

Naar aanleiding van de ernstige botsingen tusschen de Indonesische en Chineesche ingezetenen van Pekalongan, betoogt de *Revue Politik* van 4 April dat de Indonesiërs met hun nummerieke meerderheid de vreemdelingen gemakkelijk uit deze gewesten (Ned. Indië) kunnen verdrijven of kunnen vermoorden. Maar dit is niet de juiste weg om tot een Indonesia Merdeka te komen, want al moge het den Indonesiërs al gelukken met geweld hun land vrij te krijgen, zij zullen van een op zulke wijze verkregen vrijheid niet veel vreugde beleven. Vandaar dat het blad de actie van een deel der Indonesiërs te Pekalongan niet kan goedkeuren. De diepere oorzaken van dergelijke botsingen meent het blad te moeten zoeken in de concurrentie tusschen den opkomenden Indon. middenstand eenerzijds en de Chineesche en Arabische handelaren anderzijds en deze concurrentiestrijd is weder het gevolg van de open-deur-politiek der Regeering, die steeds vreemdelingen, onder wie Europeanen, in dit land toelaat ten nadeele van de bevolking, die het in haar steeds zwaarder wordenden strijd om het bestaan hoe langer hoe moeilijker heeft. Zoolang de open-deur-politiek wordt gevolgd, zullen wrijvingen als die te Pekalongan dan ook voorkomen en zelfs grootere afmetingen krijgen. Op de Regeering rust dus de plicht het land voor vreemdelingen, ook Europeanen, te sluiten, vooral waar de werkloosheid hier te lande toch al een bedenkelijk karakter aanneemt. Wordt het aantal Indon. werkloozen ook nog vermeerderd met Chineesche, Arabische en Europeesche werkzoekenden, dan kan het gebeuren dat de ondervoeden „mata glap" worden en tot gewelddaden overgaan. Voor de Inlandsche Volksraadsleden moge deze kwestie een reden zijn om van hun „droit de s'enquérir gebruik te maken en om een onderzoek in te stellen.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 42 van 18 April: Restrictiegepraat.... und kein Ende. (de meening van twee Engelschen worden aangehaald in de „Straits Times" van 14 Maart en eenige dagen later) — De groote heester van „Taloen", door L. J. Maitland (die 27 jaar oud is). — Beschouwingen over de koffiesituatie (Uit „The Tea and Coffee Trade Journal". Ook hier „uitzieken" het parool). — De theemarkt in mineur (belangwekkende cijfers, sombere vooruitzichten; uit het jaarverslag van de firma Brooke Bond in „The Tea and Coffee Trade Jrnl."). — Van een groot rubberpionier (R. N. G. Bingle †).

No. 43 van 25 April: „Rubberoorlog" (en het werkvolkprobleem bij onze Engelsche buren). — J. K. H. de Roo van Alderwereld † (oud-ambtenaar, planter en redacteur van het orgaan, een opmerkelijk en veelzijdig figuur).

Economisch-Statistische Berichten

No. 803 van 20 Mei: De economische toestand van Suriname (bespreking verslag over 1930 van de Surinaamsche Bank).

De Groene Amsterdammer

van 16 Mei no. 2815. West-Indische Journalistiek, door C. K. Kesler.

Er worden enkele grepen gedaan uit den grooten voorraad bladen, welke in het Ned. Persmuseum te Amsterdam aanwezig zijn uit Nederlandsche koloniën in de West, van de oudste tijden af. Voor een lijst van bladen uitgegeven in Curaçao, verwijzen wij naar het door pater Euwens samengestelde overzicht in de West-Ind. Gids Jaarg. IV, blz. 59, 1922/3. Een overzicht van alle bladen in Suriname tot op dezen dag is, naar ons bekend is, ook samengesteld om eerlang te worden gepubliceerd).

De Hollandsche Revue

15 Mei: De installatie van den Aroempone. Een belangrijk feit in de geschiedenis van Bone. (Op 2 April 1931, dus 26 jaren na de expeditie van 1904/5, werden de rijkssieraden teruggegeven en de juist ingestelde Landschapsraad bevestigd. Zie ook het artikel van den heer Le Roux: De Rijksvlaggen van Bone, in het Tijdschrift van het Kon. Bat. Gen. in dit nummer behandeld).

De Indische Mercuur

No. 21 van 27 Mei: Indische groenten (met inbegrip van aardvruchten en kruiderijen,) door J. J. Ochse met medewerking van R. C. Bakhuizen van den Brink. Uitg. v.h. Dep. v. L. H. en N. te Buitenzorg, besproken door J. Sibinga Mulder. — Koffiestatistiek voor Ned.-Indië (door de makelaars Gyselman en Steup).

De Indische Post

van 2 Mei, no. 18: Onze Meening, door Z. (hoe ondeskundig sommige volksraadsleden praten en te weinig gedocumenteerd zijn). — Indo-Europeesche Tragedie (nl. de kolonisatie op Nieuw Guinea, die vrijwel mislukt is.)

De Indische Verlofganger

No 42 van 22 Mei: De vermindering der salarissen (mededeeling van de Indische Regeering) — Indische Tijgerjacht, door S. Kalff.

De Kracht

van 2 Mei, no. 15: De misere der Lilliputters (het geval van een op onbillijke wijze aan een assistent verleend ontslag op de onderneming „Aloer Gading")

Inter Ocean

Aprilnummer Smeroe's Noble Head, door Horatio—Amboina, door Irving G. Smith—Sri Loro Djongrang, door Line van Suchtelen. - Leembruggen — Some Singapore Shops and By Ways, door R. Cardwell.

Locale Belangen

16 April, no. 8: Reglement op het maken en verkrijgbaarstellen van ijs en koolzuurhoudende wateren, door mr. D. H. Ledeboer. — Bekrachtiging der f 3.000.000 geldleening der stadsgemeente Bandoeng geweigerd (door het college van gedeputeerden.)

De Planter

van 30 April, no. 481: Koelie-aanvallen en Bedreigingen gedurende het 2de halfjaar 1930 (niet minder dan 28).

De Rijkseenheid

van 27 Mei, no. 35: Inbreuk op de bevoegdheid van het Hooggerechtshof door de vonnissen inzake de P. N. I.? — Wat is Kolonisatie. Hoe de Kolonisator mr. Louis Franck deze zaak beantwoordt, door A. Kellenaers II, slot (langs een dikwijls zwaren lijdensweg werkt de moderne kolonisatie, voor beschaving en menschelijkheid bij de gekoloniseerde volken. Zulk werk is een verbetering van het menschdom en een verrijking der aarde). — St. Martin geheel Fransch? (naar aanleiding van particuliere correspondentie in het avondblad van de N. Rott. Courant van 18 Mei. Hierop antwoordt mr. F. G. Schalkwijk in de N. R. Courant van 20 dezer, avondblad A. en de Rijkseenheid is daardoor gerustgesteld. De correspondent ziet den toestand te donker in, meent mr. S. Maar wij vragen ons af of de correspondent te St. Maarten, die toch ter plaatse den toestand wellicht beter kan beoordeelen dan mr. S., die daar vele jaren geleden was, geen gelijk kan hebben. Fransche invloed, Fransch kapitaal, vredige penetratie van het Nederlandsch (sic.) gedeelte van dat eiland, dreigen een gevaar voor de toekomst. De stem van den correspondent is als een stem des roependen in de woestijn. Wat doet Nederland voor zijn Bovenwindsche eilanden, wat voor Sint Maarten, dat wel een Nederlandschen naam heeft — als men tenminste Sint Maarten zegt — maar overigens half verfranscht en verder verengelscht? Mr. S. juicht het toe, dat het Engelsch terecht met Hollandsche bestuursliberaliteit, naast het Hollandsch tot landstaal, ook in de rechtszaal, is verheven. Wij juichen dat niet toe. Verwijzende naar onze beschouwing in het K.W. van 27 Nov. 1930 no. 48, onder Boekenschouw, blijven wij het een groot verzuim in onze kolonisatie achten, die in drie eeuwen nog de taal van het moederland verzuimde in dat gebied te brengen. Zou men in een Engelsche of Fransche kolonie eenzelfden ontstellenden toestand aantreffen? Zelfs geen tolk bij de rechtspraak op St. Maarten, waar in naam der Koningin, pardon „in name of the Queen" wordt recht gesproken!

Hoe het met de Bovenwindsche eilanden gesteld is kan men lezen in de opiningsrede van den gouverneur in den Kolonialen Raad:

De Bovenwindsche eilanden maken een moeilijken tijd door. Vele bewoners, die op Curaçao werkten, keerden — voor een deel op kosten van het Gouvernement — naar hun eiland terug. De droogte, die ook deze eilanden teistert, is nadeelig voor den landbouw en de veeteelt.

Zal de commissie voor de Bovenwindsche eilanden uit de groep West-Indië van het Ind. Genootschap, zullen de Ondersteuningsfondsen voor de Ned. Antillen de koe niet bij de hoorns vatten en met gezamenlijk overleg trachten redding te brengen aan dit stuk gebiedsdeel, vanwaar steeds de noodkreten komen, die amper tot de leden der Volksvertegenwoordiging doordringen? Nu de plannen van gouvernementswege zijn mislukt om de B. E. er bovenop te helpen, moeten Nederlanders en geen Franschen aan den opbouw van dit gebiedsdeel meewerken. Dat is onze plicht en vordert onze nationale eer.)

Sphere

„Mijnheer" in the Pacific (in de „Gazette de Hollande" van 22 Mei no. 3136 overgenomen. Een waardeerend artikel over Ned.-Indië).

Spoor- en Tramwegen

No. 11 van 26 Mei: Sentinel Stoomrijtuig voor de Deli Spoorweg Maatschappij door ir. J. T. Bierman.

De Stuw

No. 8, van 16 April: Constitutioneele ontwikkeling in de Philippijnen, door v. M. — Is de dominion-status voor den Indonesiër begeerenswaard? door R. M. Noto Soeroto (uit de Rijkseenheid). — Idealistisch Imperialisme, door Fruin (naar aanleiding van het uittreden van Soeroto uit de lijst der medewerkers aan de „Rijkseenheid".

Tijdschrift voor Economische Geographie

No. 5 van 15 Mei: De voorloopige uitkomsten der volkstelling in de Buitengewesten, door mr. S. Cohen Fzn. (De bevolking der Buitengewesten steeg van 14.366.663 zielen in 1920 tot 19.011.501 zielen in 1930. Dit is een vermeerdering van 32.3 tegen 19.3 pct. op Java en Madoera. Opmerkelijk is, dat de bevolkingstoeneming het grootst was, waar het Nederlandsch bestuur zich eerst in de latere jaren ten volle kon doen voelen. (Atjeh, Riouw, de Koeboebevolking van Palembang, Borneo, Timor, Molukken, Celebes, behalve de Minahassa en Makassar).

De grootste vermeerdering (52.4 pct.) toonde de residentie Lampongsche districten (immigratie).

Ook de opbouw van de bevolking bracht aardige resultaten aan het licht. Op Bangka bestaat 46,9 pct. der bevolking uit Chineezen, op Billiton 39 pct. Westerafdeeling van Borneo (Singkawang, Pontianak) 13.2 pct., Oostkust van Sumatra 11,5 pct. Terwijl in geheel Nederlandsch-Indië op 1000 mannen 1029.8 vrouwen voorkomen en op Java en Madoera zelf 1046.6, bedraagt dit aantal in de Buitengewesten slechts 992.8. Voor een groot deel is dat te danken aan het toestroomen van mannelijke arbeidskrachten voor de Europeesche ondernemingen.)

Nederlandsch W.-Indië. Suriname, door Fred. Oudschans Dentz (overzicht van den economischen toestand in 1930. Een aanvulling en verbetering verschijnt in het Juninummer).

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde

Uitgegeven door het Kon. Bat. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Deel XXX. Afl. 2 en 3 1930. Renward Brandstetter, door dr. S. J. Esser (eerelid van het Genootschap, die 29 Juni 70 jaar werd). — De Inscriptie van Koeboeran Tjandi, door dr. R. Goris. — De Naam Dharmawangça, door R. Ng. dr. Poerbatjaraka. — Fragmenten van den grafsteen van Johan van Riebeeck, door dr. K. C. Crucq. (Tot voor korten tijd lagen eenige stukken en brokken van een grafzerk als waardeloos materiaal op elkaar gestapeld en de puinhoop lag geheel vergeten. Dr. Crucq heeft toen de moeite genomen ze te bestudeeren en bevond, dat de vier stukken aan elkaar passend, het wapen vormde van Maria Isaacs Scipio, tweede en laatste echtgenoote van Jan van Riebeeck, de stichter van de volksplanting de Kaap de Goede Hoop, wiens eigen grafzerk in 1842 in een paardenstal werd gevonden door Van Hoevell die ze naar het stadhuis liet brengen. In 1907 werden ze naar het Museum te Batavia overgebracht in geïnventariseerd onder 13960. Ze werden later naar de Kaap gezonden, maar de thans gevonden brokstukken, die er bij behooren — als van zijn echtgenoote — werden in 1907 nog in de stadhuiskelders geborgen en door dr. De Haans tusschenkomst naar het Museum overgebracht. De heer Crucq heeft een en ander keurig gereconstrueerd en met teekeningen duidelijk gemaakt.) — Drie Heilige Kannonen, door dr. K. C. Crucq. — De Rijksvlaggen van Bone, door C. C. F. M. le Roux. (een belangrijke bijdrage met tal van afbeeldingen verlucht). — Sjamsi Tabriz in de Javaansche Hagiographie, door dr. G. W. J. Drewes. — Een merkwaardig Bijbelblad, door B. v. T. P. (in de weeskamer te Batavia, geïnventariseerd onder No. Fam. K. 561. De Bijbel behoorde aan Joannes Kemmer, geboren 15 Juli 1643). — Verslag van een bezoek aan de Orang—Darat van Rempang op 4 Februari 1930 ,door P. Wink. — Opmerkingen over verwantschapsbetrekkingen bij de Soembaneezen door dr. L. Onvlee Jr. — Enkele Ethnographische Mededeelingen over de Mamasa-Toradja's door ds. A. Bikker.

BOEKENSCHOUW.

Locale Belangen. Mededeeling no. 86. Ontwerp Ordonnantie, (d.d. 25 Februari 1931), inzake de verdere doorvoering van de Bestuurshervorming in de Buitengewesten.

Mededeeling no. 87: Prae-Advies uitgebracht voor het 21ste Decentralisatie-Congres te houden op 15 en 16 Mei te Bandoeng, door dr. H. J. Levelt, over het Kiesrecht voor de Gemeenteraden, de Regentschapsraden en de Provinciale raden.

Mededeeling no 88: Prae-Advies uitgebracht voor het 21ste Decentralisatie-Congres, door R. Soenarja, over de Kiesregelingen voor de Desa- en Regentschapsreden.

Handboek der Evangelische Broedergemeente in Suriname, C. Kersten, Paramaribo, f 0.30. Bevattende de geschiedenis, beginselen en kerkinrichting.

Jaarboek der Evang. Broedergemeente. 1931, Oliviera, Paramaribo. f 1.50. Men vindt hierin een geschiedkundig overzicht der Nederlandsch Hervormde Gemeente van ds. M. W. J. van Linschoten, waarin geschreven wordt hoe de Broedergemeente na den brand van 1832 met de Ev. Lutherschen hun kerk aan hen ten gebruike aanboden, van welke aanbieding de Herv. Gemeente heeft gebruik gemaakt tot 28 Juni 1835, nadat zij eerst in de Loge „Concordia" van de vrijmetselaren hun diensten hadden gehouden.

Wij ontvingen een prospectus voor het werk *West-Indië*, dat eerlang zal verschijnen bij de firma J. W. F. Sluiter, Amsterdam. Een bundel Toerist-Beschouwingen door Carel J. Brensa, f 3.75. Het boek telt de volgende hoofdstukken: West-Indië — Het Eiland der Gebaarde Boomen (Barbados) — Het Engelsche Lustoord Trinidad — Het Tiende Wereldwonder. (La Brea en het natuurlijke Asphaltmeer) — Venezuela in „a nutshell" — De Wereld van den „West-Toerist" — Het Eiland Curaçao De Zigeuner van het Westen — Het Curaçao van onzen tijd — De Legende van Cartagena — De Landengte van Panama — Epiloog.

Suriname

Verschenen is *„De Economische toestand van Suriname in 1930"*. Verslag uitgebracht door de Vereeniging voor Handel en Nijverheid in Suriname.

Het verslag is, als steeds, zeer belangrijk.

Allereerst wordt geconstateerd dat de algemeene depressie, die in het laatste kwartaal van 1929 inzette, zich gedurende het geheele jaar 1930 met toenemende sterkte deed gevoelen en dat er aan het einde des jaars nog geene kenteekenen aanwezig waren, die op eenige verbetering wezen.

Voor nagenoeg alle bedrijven is 1930 een ongunstig jaar geweest en niet zonder bezorgdheid vraagt men zich af, wat de naaste toekomst zal brengen. Hierbij doet zich intusschen het merkwaardig verschijnsel voor, dat de officieele cijfers van in- en uitvoer, die van de middelen en van de Koloniale Postspaarbank een vooruitgang toonen tegenover die van het voorafgaande jaar. Immers de invoer steeg met rond f 600.000 tot f 9.788.476 de uitvoer met rond f 400.000 tot f 8.389.803, de opbrengst der middelen, hoewel ruim f 260.000 beneden de raming blijvende, steeg met bijna f 300.000 tot f 4.596.541 en het totaal der stortingen bij de Postspaarbank steeg met f 44.000, terwijl de lichtingen slechts met f 14.000 stegen, zoodat per saldo het totaal der inlagen met f 30.000 toenam.

Het jaar 1930 was, wat de productie van koffie en suiker betreft, een recordjaar. Zoo ook wat betreft de productie van bauxiet, terwijl de goudproductie 37 kilogram stijging aanwijst, vergeleken bij het jaar te voren. Ook de uitvoerwaarde van hout nam toe. Zonder nadere toelichting zou men uit de cijfers moeten concludeeren, dat 1930 een voorspoedig jaar was voor Suriname.

In werkelijkheid is de toestand weinig minder dan precair.

De voornaamste uitvoerproducten zijn koffie, suiker, balata en bauxiet, welke tezamen ongeveer 7/8 van de geheele uitvoerwaarde vertegenwoordigen. Wanneer men nu in aanmerking neemt, dat niettegenstaande de tot het uiterste doorgevoerde bezuinigingen de kostprijs van de eerste drie producten aanzienlijk boven de marktwaarde ligt, dan begrijpt men, dat voor vele ondernemingen, en volstrekt niet alleen de kleinste, een noodtoestand is ingetreden.

De vooruitzichten voor de oogst van koffie en suiker zijn voor 1931 ongunstiger. Het is te verwachten, dat de crisis in 1931 scherper zal worden gevoeld.

De in verschillende bedrijven noodzakelijke bezuinigingen hebben geleid tot het ontslag van talrijke arbeidskrachten, die ten gevolge van de heerschende malaise geen ander emplooi kunnen vinden en het getal der werkloozen wordt nog aanmerkelijk vergroot door velen, die indertijd naar Curaçao waren vertrokken, doch tengevolge van de daar ingevoerde bezuinigingen hun werkkring aldaar hebben verloren en in Suriname zijn teruggekeerd.

Tot zoover het verslag. Dus een even pessimistische kijk op den toestand als van den hoofddirecteur der Surinaamsche Bank in zijn laatste verslag.

Dat er in Suriname armoede, ja honger, geleden wordt, zal wel voor iedereen duidelijk zijn. En geldelijken steun voor werkloozen bestaat daar niet!

Gelukkig was de gezondheidstoestand, bij al de misère, bevredigend. De sterfte bedroeg 1855, de geboorte 4167. Het geboorte overschot per 1000 bedroeg 18. Epidemieën deden zich niet voor.

Het zielental der bevolking was eind 1930 153.385. De emigratie naar Curaçao bereikte in 1929 met 536 personen haar toppunt. Het afgeloopen jaar bracht de kentering. De emigratie verminderde tot 313 personen.

De cijfers over de laatste zes jaren waren:

1930	313	1927	325
1929	536	1926	184
1928	429	1925	154

totaal in 6 jaren 1941.

***

„De Rijkseenheid" van 27 Mei verheugt er zich over dat, nu op de scholen met beperkt lager onderwijs in de districten landbouwonderwijs wordt gegeven. Naar onze meening behoort dat onderwijs niet op scholen bestemd voor kinderen van hun 7de tot hun 12de jaar. Het wordt gegeven „aan de hand van de van wege het Landbouwproefstation uitgegeven lessen". Wij verwachten daar niets van. De kinderen moeten den landbouw van hun ouders leeren, zooals in China, Java, Egypte, Britsch-Indië, Siam, enz. enz.

***

Naar aanleiding van een bericht in *„De Telegraaf"* van 22 Maart dat het comité van actie voor de klompenmakers te Dinxperlo heeft besloten om het noodige hout voor dit bedrijf uit Rusland te laten komen, schrijft *„De Banier"* van 24 April dat eenige jaren geleden een Fransche vluchteling, gevestigd langs de spoorbaan in Suriname, klompen vervaardigde van Surinaamsch hout en deze grif aftrek vonden bij de Chineesche winkeliers. Het inlandsch fabrikaat verwierf de voorkeur boven het buitenlandsche, vanwege het uitstekende hout. Het blad vraagt dan of het niet op den weg zou liggen van den adviseur in houtzaken in Nederland, den ir. Kempees, om in overleg met dr. Pfeiffer deze aangelegenheid met bovengenoemd comité te bespreken.

***

Eind Mei vertrekt uit Suriname een transport repatrieerende Javaansche immigranten, sterk ongeveer zeven honderd zielen. Geleider van dit transport is dr. E. J. Abrahams, die van Indië te Paramaribo terugkeert als geleider van een transport van ongeveer 120 gezinnen vrije immigranten. Daarna zal de heer Abrahams met vier maanden verlof naar Nederland vertrekken, zoodat hij vermoedelijk eerst na acht maanden ongeveer zijn functiën zal hervatten als directeur-geneesheer van Wolffenbuttel.

De reis naar Indië geschiedt waarschijnlijk met het s.s. Simaloer, via Suez en duurt ongeveer veertig dagen.

***

Dezer dagen is een nieuw transportschip met ongeveer zeven honderd déporté's in Fransch Guyana aangekomen. Nauwelijks in het bagno, zijn reeds eenigen hunner ontsnapt. De eerste twee werden reeds te Paramaribo aangevoerd van Moengo, een Spanjaard en een Duitscher, meldt De West.

***

De gewapende politie van Suriname was tot dusverre voorzien van een sabel. Dit wapen is, naar wij in De West lezen, thans vervangen door den gummistok.

***

Bij Kon. besluit van 18 April is, als blijk van goedkeuring en tevredenheid:

A. de zilveren eerepenning voor menschlievend hulpbetoon en een loffelijk getuigschrift toegekend aan:

M. Plijter, infanterist 1ste klasse bij de troepen (stamboekno. 7306) in Suriname.

B. de bronzen eerepenning voor menschlievend hulpbetoon en een loffelijk getuigschrift toegekend aan:

J. de Vries, machinist-leerling bij de afdeeling Verkeer te water, van het departement van openbare werken en verkeer in Suriname.

Curaçao

'n Directeur-generaal?

Het opschrift doet er minder toe, zooals de naam er op dit oogenblik weinig toedoet.

Voor de invoering der nieuwe wetgeving in West-Indië kwam destijds naar Suriname het oud-Kamerlid Mr. Metman Hij ontdekte aldra, dat de voorbereiding der nieuwe wetboeken in Nederland het treffend bewijs opleverde van de onbekendheid met West-Indische toestanden. Vandaar dat een voorbereiding ter plaatse van nog enkele jaren moest volgen, vandaar ook dat Mr. Metman — zooals de procureur-generaal Mr. Gefken ergens zegt — droomde van een toekomstig afzonderlijk ministerie van West-Indische koloniën.

Hieraan dachten wij, toen wij lazen in het Voorloopig Verslag der 1ste Kamer op de Surinaamsche begrooting voor 1931, dat er stemmen zijn opgegaan ten gunste van de instelling van een afzonderlijk departement van West-Indische zaken. In de 2de Kamer was het denkbeeld geopperd, om het vraagstuk van Suriname's toekomst nogmaals door een bij uitstek bekwaam en practisch man te laten bestudeeren. De minister heeft verklaard, daartegenover „niet geheel afwijzend" te staan. En nu is het de minister zelf, die dit conbineert met den wensch van die leden der 1e Kamer, welke — met verwerping van het nieuwe departement — noodzakelijk achten, dat aan het ministerie van Koloniën een hoofdambtenaar werkzaam is, die zich, onder den verantwoordelijken bewindsman, geheel met de Surinaamsche zaken bezig houdt en te dien aanzien groote vrijheid van beweging geniet. Het ligt voor de hand, dat de minister deze gedachte uitbreidt tot de Curaçaosche zaken, wanneer hij antwoordt, dat, wanneer het onderzoek van den bij uitstek bekwamen en practischen man tot de wenschelijkheid van zulk een hoofdambtenaar zou besluiten, overwogen zou kunnen worden, hoe deze wensch te vervullen zou zijn.

Dit alles is geschreven in voorzichtigen departementalen stijl en wij zijn nog niet zoo ver. Toch zouden wij reeds nu wel iets willen zeggen ter ondersteuning van deze gedachte. Zien wij het goed, dan zou die bekwame en practische man Suriname en Curaçao grondig ter plaatse moeten leeren kennen. Zijn groote vrijheid van beweging zou reeds daar moet beginnen, en dan zou hij de hoofdambtenaar aan het departement van Koloniën moeten worden. De Kamer heeft zich beroepen op de onbekendheid met West-Indië van de ministers van Koloniën, maar nog een andere omstandigheid pleit voor een dergelijke voorziening. Hiermee toch zou ook tegemoet gekomen kunnen worden aan het gemis van continuïteit bij de snelle opvolging der West-Indische landvoogden en, helaas moeten wij althans wat Curaçao betreft ook al zeggen, der departementale hoofden.

Er zijn wel moeilijkheden op te lossen. Met name is ons nog niet recht duidelijk de verhouding tusschen de gouverneurs en den nieuwen ambtenaar, en hoe diens positie past in den geest der Grondwet van 1922, maar als de Kamer een middel weet, om zijn groote vrijheid van beweging te brengen onder de verantwoordelijkheid van een als ondeskundig voorgestelden minister, zal hiervoor misschien ook wel een oplossing te vinden zijn.

Hoofdambtenaren!?

Wie is — nog wel volgens de nieuwe indeeling der begrooting — feitelijk hoofdambtenaar en wie niet? heeft de Koloniale raad bij de begrooting den gouverneur gevraagd. Het practische belang van deze vraag zal niet ieder duidelijk zijn, en de theoretische juistheid van het antwoord misschien moeilijk bewijsbaar. Tegen dit antwoord hebben wij echter één bezwaar. De gouverneur noemt ook hoofdambtenaar de voorzitter van het Hof van Justitie. Hierbij is uit het oog verloren de eigenaardige positie der leden van de rechterlijke macht in het algemeen als rechtstreeksche vertegenwoordigers van de staatsmacht, van de Kroon, en die der zittende magistratuur in het bijzonder met haar onafhankelijkheid zelfs tegenover het gezag, dat haar benoemde. Dit stempelt de leden der rechterlijke macht tot ambtenaren sui generis, van eigen soort, buiten het gewone ambtenaren„corps". Wat de voorzitter van het Hof van Justitie betreft, komt daar nog bij, dat hij in die hoedanigheid niet zichzelf is maar een college vertegenwoordigt.

Politie.

Nu begint men ook hier te fantaseeren. Het *Handelsblad* van 23 Mei ll. „vernam", dat van de kort geleden naar Curaçao gezonden politietroepen 130 man zou worden teruggezonden. Zou de redactie niet eens willen uitrekenen, hoeveel er dan nog overblijven?

Uit den Verren Vreemde

De parlementsverkiezingen in Egypte.

Maandag, 1 Juni, had in Egypte de eerste verkiezing van parlementsleden plaats volgens de gewijzigde Grondwet en de nieuwe Kieswet. Met dit nieuwe is geen stap gedaan in vooruitstrevend democratische richting. Integendeel. De regeering heeft haar wil doorgedreven tegen het verzet van de leiders der democratische en liberale partijen in.

In 1922 werd de onafhankelijkheid van Egypte erkend, met het bekende viervoudige voorbehoud van Engelsche zijde (Suezkanaal, internationale rechtspraak, bescherming van vreemdelingen, Soedan).

Egypte zou geregeerd worden volgens het model der moderne staten, met een parlement en een senaat. Voor de leden van het parlement werd gedacht aan verkiezing door algemeen (mannen) kiesrecht. Dit democratische beginsel werd door de leiders van de Wafd, de zich noemende volkspartij, benut om de eenvoudigen onder de bevolking, voor een zeer groot percent analphabeten, tot verkiezing van Wafd-candidaten te brengen. In het parlement voerde deze partij een politiek, die den Koning en den gematigden verdervelijk leek voor het land. In 1928 volgde ontbinding van de Volksvertegenwoordiging. Koning Foead regeerde daarna met Mahmoed Pasja als dictator. Egypte verkreeg in 1929 van de democratische Engelsche regeering een prachtige overeenkomst, waarbij het viervoudig voorbehoud tot zeer beperkten omvang werd teruggebracht, maar minister Henderson stelde als voorwaarde, dat het ontwerp bekrachtigd zou worden door een wettig bijeengekomen Egyptisch parlement. De dienovereenkomstig, in het laatst van 1929 gehouden verkiezingen brachten een 206 overgroote meerderheid van Wafd-vertegenwoordigers in de Kamer, dat de Koning aan den leider dier partij Nahas Pasja opdroeg, een ministerie samen te stellen. Aldus kwam een zuiver Wafd-ministerie achter de groene tafel. Dit wilde een eigen, dus nog verder gaande overeenkomst met Engeland. Het legde het erop toe de macht en beteekenis van den Koning geheel uit te schakelen. Het richtte de financieele politiek op maatregelen, die impopulair werden, en die vooral de, voor Egypte zoo belangrijke, katoencultuur bedreigden. Zoo verbruide het alles bij allen. In Juni 1930 kwam koning Foead ertoe Nahas als premier te vervangen door Ismael Sidky Pasja, die sedert dien den gang van zaken weer bestuurd zonder parlement.

Tot zoover hebben wij in een vorig overzicht den gang van zaken gevolgd, wij hebben nu te vermelden hoe het laatste jaar geleid heeft tot de verkiezingen van 1 Juni j.l.

Was het vertrouwen in de regeeringsbekwaamheid van de Wafdpartij bij iedereen — ook bij haar zelf — geschokt door de mislukte proef van circa een half jaar, zoodra zij van het kussen gestooten was, wilde zij zich als oppositie weer laten gelden. Nahas en de zijnen trachtten de bevolking in verzet te doen komen tegen de regeering, die zij ongrondwettig verklaarden. Leden van de gesloten Senaat en Kamer beproefden toch zittingen te houden. Dit heeft eenigen tijd verschillende steden in opwinding gehouden, maar Sidky liet beslist en krachtig daartegen optreden. De bevolking toonde weinig lust om zich in de oproerige beweging te laten meesleepen. De rust is overal teruggekeerd. Niet zonder beteekenis is de heerschende economische malaise geweest, die ook in Egypte gevoeld wordt, hierdoor was Nahas, vooral na de pas opgedane regeeringsondervinding weinig belust de algemeene leiding der staatszaken voor de Wafd op te eischen.

Toch wenscht Foead, die in zijn hart een vooruitstrevend vorst is, maar die overtuigd is geworden dat de democratische evolutie Egypte alleen ten goede kan komen indien zij zich langs lijnen van geleidelijkheid kan ontwikkelen, niet zonder parlement te blijven regeeren. Volgens zijn opvatting en die van Sidky vertegenwoordigt de Wafd niet den volkswil, maar gebruikt een handvol beroepspolitici (zooals wij reeds aanstipten) het algemeen rechtstreeksche kiesrecht als middel om, den boer opgaande, de onnoozele fellah's door eenzijdige, misleidende voorstellingen tot Wafd stemmers te maken. Een nu doorgevoerde Grondwetswijziging en een nieuw kiesstelsel willen betere toestanden scheppen.

Instede van de rechtstreeksche verkiezing der parlementsleden door de kiezers, zijn z.g.n. getrapte verkiezingen ingevoerd. Op 50 kiezers wordt een kiesheer gekozen door algemeen (mannen) kiesrecht; de kiesheeren kiezen dan de parlementsleden. Instede van 235 Kamerleden zullen er slechts 150 zijn. De leden van den Senaat, voor dezen 150, zullen slechts 100 in aantal zijn, werd 3/5 hunner door stemgerechtigden en werden de overigen door den Koning gekozen, voortaan zal de vorst 2/5 aanwijzen. De andere punten van de Grondwetsherziening en Kieswetsverandering laten wij hier (al zijn zij niet zonder belang) buiten beschouwing. Natuurlijk is de Wafd tegen deze nieuwe regeling (opgenomen in de Egyptische staatscourant van 23 October 1930) in verzet gekomen. Zij gaat niet alleen in tegen de beperking van den invloed der kiezers, doch ook tegen de wijze waarop de Koning een bestaande Grondwet verandert.

Er bestaat in Egypte nog een liberale partij, die den bovengenoemden voormaligen premier Mahmoed Pasja tot leider heeft. In het voormelde is al in herinnering gebracht, dat deze de eigenlijke vader is van het ontwerp-verdrag met Engeland, dat door de Wafd-aanhangers niet aanvaard is. Maar nu heeft Mahmoed Pasja, die vroeger zelf de Grondwet ook op zijde gezet heeft om een tijd zonder parlement te regeeren, zich toch ook tegenstander verklaard van de politiek van Sidky Pasja, zoodat de Wafd en de liberale partij samen den strijd hebben aangebonden tegen de uitvoering van de nieuwe Kieswet.

Sidky heeft een nieuwe gelegenheidspartij weten te vormen, die overal candidaten heeft gesteld. Het programma van deze nieuwe „Volkspartij" is beslist vooruitstrevend, het zou de Wafd en de liberalen kunnen bevredigen, maar het wil met gematigdheid en geduld naar het gewenschte doel streven. Het bevat de volledige onafhankelijkheid van Egypte, met behoud van de rechten op Soedan; een overeenkomst met Engeland omtrent de aanhangige kwesties; afschaffing der capitulaties; toelating tot den Volkenbond; voor de binnenlandsche politiek: voorziening in de economische en financieele nooden.

Maar de verzetspartijen twisten minder over den inhoud van dit program, dan wel over de gevolgde binnenlandsche politiek.

Reeds in November werd een commissie gevormd om een boycott van de verkiezingen te organiseeren, zoodat deze zoodoende tot een fiasco moesten worden gemaakt.

Medio Mei zouden de verkiezingen van de kiesheeren worden gehouden.

De leiders van de Wafd en de liberalen wilden een campagne door het geheele land organiseeren om de boycott te preeken. De regeering ging hiertegen in. Zij weigerde toestemming te geven, waar die voor vergaderen gevraagd werd, en zij deed het bijeenkomen beletten, waar pogingen ertoe werden gedaan zonder verkregen toestemming.

Wij laten in 't midden in hoever een dergelijke wijze van handelen door de momenteel in Egypte heerschende toestanden en broeiënde neigingen te verdedigen kan zijn; wij geven slechts weer.

Op allerlei wijzen hebben Nahas en Mahmoed zelf, en propagandisten voor hunne partijen getracht de bevolking te bereiken, in de groote plaatsen, zoowel als op 't platteland. Doch troepen en politie wisten het vrijwel steeds te beletten; niet altijd echter te voorkomen, en 't is meer dan eens tot een bloedig treffen gekomen, waarbij ook een 12-tal dooden gevallen is. De Wafd beproefde 't in Kairo onder meer met haremdames, die in drommen er op uittrokken om de boycott aan te prijzen, maar ook tegen haar trad de politie zonder aanzien der personen op.

De boycottbeweging is niet gelukt. De opkomst van het aantal kiezers kon de regeering zeer bevredigend noemen. Een officieele mededeeling maakte er melding van dat over het algemeen beter gestemd was dan in 1923 en 1925, toen het percentage 54 en 58 van het kiezerskorps bedroeg — dit om 't effect van commentaar over een te laag percent bij voorbaat te niet te doen. — De verhouding is in verschillende plaatsen zeer uiteenloopend geweest en hierdoor niet juist op te geven Maar de verkiezingen konden doorgaan, de uitslag kon worden opgenomen, de kiesheeren konden worden aangewezen. De candidaten voor het parlement gesteld, waren ten getale van 273, v.d., 138 shadisten (nieuwe Volkspartij), 57 Ittchadisten (Unie-partij), 13 Nationalisten, 61 Onafhankelijken, 3 Liberalen en 1 Wafdist.

Zooals gezegd, ging het bij de eind-verkiezing op 1 Juni om 150 zetels.

Nu wij dit stuk afsluiten (2 Juni voorm.) is bekend, dat de verkiezingen rustig zijn afgeloopen. 90 percent der kiesheeren heeft eraan deelgenomen. De uitslag is nog niet bekend, maar wijst ('t spreekt nu wel van zelf) een meerderheid voor de regeering aan. Als dit nummer van het Kol. Wkbl. verschijnt zal men de juiste partij-verhoudingen al wel hebben gelezen.

Den 11en Juni worden de Senaatverkiezingen gehouden.

Hoe meer u belegt in uw gevoel voor humor, hoe grooter het dividend zal zijn, dat het leven u uitbetaalt. (Maandblad „Succes").

Jaarverslagen der Afdeelingen.

Jaarverslag van de Afdeeling Amsterdam.

Ook dit jaar behoort weer tot het verleden en op den secretaris rust de plicht vast te leggen al netgeen er in 1930 plaats vond.

Het jaar werd goed ingezet. Op Zondag 5 Januari stelde de Directie van het Rembrandt-theater ons in de gelegenheid het interessante filmwerk van den heer H. F. Tillema „Mijn reis door Borneo" 1e gedeelte voor onze leden te vertoonen.

Een woord van hulde aan den stoeren pionier Tillema is hier zeker op zijn plaats, evenals een woord van dank aan de Directie van het Rembrandt-theater (ons lid de heer Ter Linde) die geen gelegenheid ongebruikt laat ons te helpen in ons streven meer bekendheid over Indië te verspreiden. spreiden.

Woensdag 15 Januari waren wij de gast van de Kon. Vereeniging „Koloniaal Instituut" ter bijwoning van eene dans-demonstratie met begeleiding van gamalanmuziek door het gezelschap van Raden Mas Jodjana.

Maandag 24 Februari ontvingen onze leden eene uitnoodiging tot het bijwonen van een avond, georganiseerd door de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" waarop het onderwerp besproken werd „Het standpunt van de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" inzake de verhouding van Nederland tot Indië."

Woensdag 12 Maart waren onze leden alweder de gast van de Kon. Vereeniging „Het Koloniaal Instituut" ter bijwoning van eene lezing met lichtbeelden over het onderwerp „Ervaringen en gedachten van een bioloog in en over den Indischen Archipel" door dr. H. J. Lam.

Vrijdag 14 Maart vertelde mr. drs. P. A. F. Blom ons over „Atjeh in het verleden en heden".

Maandag 31 Maart combineerden wij ons met de Vereeniging van Vrienden van Aziatische Kunst en hield de ir. H. Maclaine Pont eene voordracht opgeluisterd door lichtbeelden en eene tentoonstelling van schetsen over „Enkele trekken van de Hindoe-Javaansche bouwkunst, waarbij verband gelegd wordt met de volks-bouwwijzen der hedendaagsche Javanen."

Vrijdag 2 Mei luisterden wij in het Muzieklyceum met gespannen aandacht naar de voordracht van dr. A. A. Bake over „De plaats van Rabindranath Tagore in de Indische muziek."

Donderdag 9 en Donderdag 16 October werden onze leden in de gelegenheid gesteld de voordrachten bij te wonen van prof. dr. Fryda over Sowjet-Rusland. Deze voordrachten gingen uit van de Amsterdamsche Volksuniversiteit en wij troffen een overeenkomst met haar waardoor onze leden tegen zeer verminderd tarief deze interessante avonden konden meemaken.

In November ontvingen onze leden een berichtkaart waarin werd medegedeeld dat de Directie van het dagblad „De Telegraaf" gaarne bereid was de gelegenheid open te stellen het nieuwe gebouw te bezichtigen en een indruk te krijgen van een modern courantenbedrijf.

Meer den 300 aanvragen kwamen binnen, zoodat het noodig bleek de belangstellenden over verschillende Zaterdagmiddagen te verdeelen. Ongeveer twee maanden waren hiermede gemoeid. Een woord van dank aan de Directie van het dagblad „De Telegraaf" is hier zeker op zijn plaats.

Het hoogtepunt van het afgeloopen jaar vormde wel de demonstratie van de film „Kris" opgenomen door André Roosevelt en Armand Denis. Wij combineerden ons met het Kon. Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap met als gevolg dat er geen plaatsje in de groote Aula van het Kol. Instituut onbezet was, ja, dat er zelfs belangstellenden, die zich verlaat hadden, moesten weggestuurd worden.

Vrijdag 19 December werden onze leden door de Directie van het Rembrandt Theater in de gelegenheid gesteld om tegen zeer verminderd tarief de film „Aan den rand der Sahara", opgenomen door dr. Martin Rikli en dr. N. Kaufman bij te wonen. Zeer vele leden maakten van deze gelegenheid gebruik; een spoorslag voor ons om ook in het komende jaar op deze manier met het Rembrandt-theater samen te werken.

Hiermede besloten wij het jaar 1930. Evenals wij in ons vorig verslag over het jaar '29 reeds mededeelden is het organiseeren van lezingen en filmdemonstraties maar een klein onderdeel van de werkzaamheden van ons Bestuur.

Langzamerhand is toch ons secretariaat een vraagbaak geworden voor de meest uiteenloopende onderwerpen op Indisch gebied, en telkens werd onze hulp ingeroepen bij het organiseeren van Indische propaganda-avonden in de provincie en in het buitenland.

Ook het spreekuur van den secretaris (elken Maandag tusschen 11½ en 1 uur in het gebouw van de Amsterdamsche Burgerwacht) bleek nog steeds in een behoefte te voorzien, al waren nu ook al de vragen in mineur gesteld en betroffen zij meestal het te huur hebben van kamers en het huisvesting willen verleenen aan Indische kinderen. Ook de politie wist meerdere malen het secretariaat te benutten o.a. in verband met het spoorloos verdwijnen van inlandsche bedienden, Surinaamsche stow-aways en menig onderhoud had plaats met instellingen van Maatschappelijk hulpbetoon.

Ook nu past ons aan het slot van dit jaarverslag weer een woord van dank te brengen aan den Raad van Beheer van de Kon. Vereeniging Koloniaal Instituut voor de genoten gastvrijheid en aan de Besturen van die Vereenigingen en Lichamen waarmede wij ook dit jaar weer op de meest vruchtbare en sympathieke wijze mochten samenwerken.

Het Bestuur bestond in 1930 uit de volgende heeren: ir. G. C. van den Wall Bake, voorzitter; W. C. Bonebakker, onder-voorzitter; M. Garschagen, penningmeester; W. Rehbock, dr. F. W. T. Hunger, mr. dr. W. Dijckmeester.

L. D. PETIT,
Secretaris afd. Amsterdam.

Jaarverslag van de Afdeeling Amersfoort.

Sedert de Algemeene Jaarvergadering op 6 Februari 1930 bestond het Bestuur der afdeeling uit de heeren Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité, Voorzitter; F. Roodhuyzen, Vice-Voorzitter, Mr. E. H. Bergsma, Secretaris en uit de Dames F. van der Post—Liefrink en W. ter Cock—Heukers, Penningmeesteresse.

Geene mutaties in het bestuur deden zich in den loop van dit vereenigingsjaar voor.

Het aantal leden bedroeg op 31 December 1930 92, waaronder één voor het leven. In den loop van het jaar traden 7 personen als leden toe, terwijl 15 leden voor het lidmaatschap bedankten; één lid werd van elders naar onze afdeeling en twee leden werden van ons naar een andere afdeeling overgeschreven. De onverbiddelijke dood eischte twee onzer leden op, t.w. de heeren H. L. H. Baron van Isselmüden en Dr. Ph. H. Peyrot.

Het bestuur vergaderde geregeld ten huize van een der damesbestuursleden ter bespreking van de werkzaamheden in de afdeeling en van de belangen der Vereeniging.

Het worde mij vergund hieronder een schets te geven van de gedurende dit jaar in onze Vereeniging verrichte werkzaamheden.

Op 28 Januari 1930 werden de Indische Regeeringsfilms aan de leden vertoond. „De Vorstenlanden Djokjakarta en Soerakarta, de Indische bedrijven en de Boeroeboedoer". Wij hadden het voorrecht voor de vertooning van deze films de samenwerking te kunnen verwerven met de afdeeling Amersfoort van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen, zoodat de kosten van zaalhuur enz. voor onze kas niet al te bezwaarlijk werden.

Op 15 Maart d.a.v. hield onze voorzitter, Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité voor de leden een causerie over het onderwerp: „De Indische arbeid op de Internationale Arbeids-conferentie te Genève". Een voordracht, welke meer belangstelling had verdiend van de zijde van de leden dan de waardeering van de niet talrijk opgekomen in Ned. Oost Indië geïnteresseerden.

Op Donderdag 3 April d.a.v. werd door het bestuur een excursie georganiseerd naar de Internationale Bloemententoonstelling te Aalsmeer, waaraan door een groot aantal leden met hunne geïntroduceerden werd deelgenomen. Evenals bij vorige gelegenheden heerschte op deze excursie een stemming van ongedwongen gezelligheid en saamhoorigheid.

Door den voorzitter van het Centraal Minahassa Comité, den heer F. van Peski, ondervoorzitter onzer Vereeniging, werd onze hulp ingeroepen voor den verkoop van loten in de Noordelijke Minahassa Loterij, ten einde door deze loterij het nog ontbrekende bedrag te verkrijgen voor den bouw van een Centraal Ziekenhuis te Menado ter bestrijding der tuberculose. Op even vermelde excursie werden deze loten met graagte door de excursionisten genomen, terwijl daarna ons bestuur met een circulaire de leden onzer afdeeling opwekte om zich voor het goede doel door lotenverkoop bij vrienden en kennissen eenige moeite te getroosten. Ook deze poging had eenig succes, doch nog steeds zijn bij den Secretaris loten in de Minahassa loterij verkrijgbaar. De trekking in deze loterij is door omstandigheden uitgesteld, doch zal blijkens ingekomen mededeeling waarschijnlijk in de maand Mei plaats hebben. (Zij heeft intusschen plaats gehad. — Red.)

Op uitnoodiging van het bestuur door middel van een convocatie deden onze leden van hunne belangstelling blijken voor een propaganda vergadering van het Ned. Ind. Verbond op 8 Mei j.l., waarin als spreker optraden de heeren C. Frans en Raden Mas Noto Soeroto, die een lezing hielden over „Het koloniale vraagstuk en de Wereldvrede" en „De Rijks-eenheidsgedachte".

Medio Juni werd wederom voor de kinderen der leden een excursie gehouden naar een kersenboomgaard in Zeist. Het is het bestuur opgevallen, dat daarbij meer ouderen dan kinderen van de partij waren zoodat het bij ons een punt van overweging zal uitmaken of in den loop van het nieuwe vereenigingsjaar wel weer zulk een excursie zal worden georganiseerd, daar deze in de eerste plaats aan het daarvoor gestelde doel moet beantwoorden.

Op 10 October j.l. werd eene excursie georganiseerd naar Arnhem, ter bezichtiging van de Arnhemsche Fayence Fabriek en van het buiten Sonsbeek. Helaas kon wegens slechte weersgesteldheid deze excursie niet doorgaan. De deelname was ook te gering.

Op 28 October d.a.v. hield Prof. Dr. A. Pulle, Hoogleeraar te Utrecht, voor onze afdeeling een lezing over „De Plantengroei van onze Koloniën". Een groot en dankbaar publiek woonde deze lezing bij.

Ons vereenigingsjaar werd afgesloten met een optreden van Raden Mas Jodjana en zijn helper Roemah Laiselan, die onder de gewaardeerde toelichting van mevrouw Jodjana, begeleid door gamelan-muziek, den leden een aantal zeer schoone Indische dansen voor tooverden. Het was ons gelukt hiervoor de medewerking te verkrijgen van den Amersfoortschen Kunstkring, desniettegenstaande heeft deze avond een zwaren wissel getrokken op onze kasmiddelen.

Daarom wordt door het bestuur de medewerking der leden gevraagd om — nu ons ledenaantal in vergelijking met vorige jaren door allerlei omstandigheden, w.o. de heerschende malaise is achteruitgegaan — hunne uiterste krachten in te spannen om nieuwe leden te winnen. Men krijgt voor de betrekkelijk zoo geringe contributie van onze vereeniging zooveel, dat een verhoogde belangstelling zeer zeker wel van de leden verwacht mag worden.

Onze volijverige bibliothecaris, de heer A. F. Weyers, Huygenslaan no. 35, heeft zich over te geringe interesse in onze bibliotheek beklaagd. De leden kennen het adres, een betere raadsman over het een of ander onderwerp of boekwerk is niet te vinden. Laten de leden het zich gezegd zijn. In elk geval is een woord van dank voor de betoonde toewijding van onzen bibliothecaris in dit verslag niet misplaatst.

Laten wij dit verslag besluiten met een opwekking aan de leden om het vereenigingsleven met alle hunne krachten te blijven bevorderen.

De Secretaris,
E. H. BERGSMA.

Jaarverslag van de Afdeeling Apeldoorn.

Ledental: Het jaar 1930 is voor de afdeeling, wat de ledenaanwinst betreft, niet voorspoedig geweest.

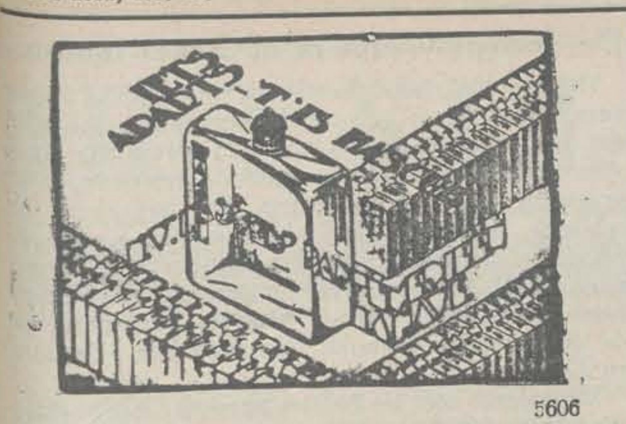
Wij gingen het jaar in met 120 leden. Gedurende 1930 kwamen er 19 bij, 1 werd uit Amsterdam overgeschreven. Doch wij verloren er 3 door overlijden; 7 door verhuizing en 12 door bedanken, totaal 22; alzoo een achteruitgang van 12 leden.

Begunstigers: Het jaar begon met 101 begunstigers; 6 kwamen er bij; 2 overleden; 8 bedankten; 6 verhuisden; 1 werd lid. In totaal 17 minder dus een teruggang van 11 begunstigers.

Bestuur: In het voorjaar was de voorzittersplaats bezet door den heer F. A. Erkelens, die echter in het najaar bedankte wegens drukke bezigheden. Op het verzoek van het bestuur aan de leden in eenige nummers van ons weekblad, om namen op te geven van candidaten voor een bestuurszetel, is tot onze spijt geen enkel voorstel ingekomen.

Werkzaamheden: Is in het voorgaande een mineur-toon waar te nemen, bij dit onderdeel is gelukkig een prettiger geluid te hooren:

1. In Januari hadden wij het genoegen den heer C. Frans met gezelschap voor ons te zien optreden.
2. In April vertoonde de heer H. F. Tillema het eerste deel van zijn interessante rolprent van Borneo.
3. In September sprak de heer H. M. Bielke over Medische Nood in Suriname.

4. In October verving de heer C. Poortman, den heer C. J. v. Kempen, met een voordracht over het Binnenlandsch Bestuur in Indië.

5. In November vergastte de heer G. F. M. Liebert de afdeeling met een smakelijke causerie over de Lampongers.

6. In December in samenwerking met eenige andere vereenigingen genoten we van de schitterende dansdemonstratie van R. M. Jodjana.

7. En in dezelfde maand sprak de heer Baars (in de plaats van prof. Jeswiest) voor de natuurhistorische vereeniging en O. en W. over „Bergenweelde".

In deze rubriek mag ook nog vermeld worden, als liggende op het terrein der werkzaamheden van „Oost en West":

a. Het oprichten van een afdeeling der vereeniging S.I.M.A.V.I. in het bestuur waarvan verscheidene onzer leden zitting hebben.

b. De werkzaamheden voor de Minahassa-verloting, in het bijzonder wat betreft daarvan de actie in het Oosten en Noorden van ons land.

c. De gelegenheid door het afdeelingsbestuur geboden om gelden bijeen te brengen voor de slachtoffers van de Merapi-ramp medio December 1930; en het welwillend aanbod van ons medelid den heer C. A. R. Eland, die een zijner schilderstukken afstond, als prijs voor een daartoe strekkende verloting.

Financiën: 31 December 1930 sluit af met een saldo van f 28.29. Echter is dit slechts een fictief voordeel, daar toen reeds f 103.50 was ontvangen voor 1931. In de uitgaven is een bedrag van f 40 voor ½ abonnement voor advertenties in de N. A. C., zoodat de zuivere toestand is, dat 1930 sluit met een nadeelig saldo van f 35.21.

Een meer uitvoerig overzicht is, als naar gewoonte, bij het jaarverslag gevoegd.

Alles samennemende, blijkt dat, wat levendigheid betreft, de afdeeling niet achterstaat bij haar zusters, doch dat wat ledental betreft, en dus als direct gevolg daarvan haar financieele toestand achterblijft bij anderen.

Nog steeds zullen èn de leden èn de begunstigers met het bestuur er met alle toewijding op uit moeten zijn te zorgen, dat het ledental, zij 't langzaam, gestadig toeneemt en dat de avonden van O. en W. steeds een zoo groot mogelijk bezoek trekken.

Wat betreft het technisch gedeelte van ons vereenigingsleven, is dit verbeterd doordat het secretariaat, dank zij steun van de algemeene kas, telefoonaansluiting heeft gekregen onder no. 1358.

En al behoort het niet tot dit jaarverslag, toch zij hier even aangestipt de oprichting van „Samenwerking in Apeldoorn", waarbij ook de afdeeling is aangesloten.

Leden! zorgt er voor, dat de afdeeling van „Oost en West" in Apeldoorn en in de Vereeniging zelf haar plaats behoudt, die zij in de laatste jaren gehad heeft!

Aldus goedgekeurd in de vergadering van Vrijdag 13 Februari 1931.

De secretaris,
J. C. BAARS.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's-Gravenhage.

Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

Den deelnemers(sters) der eerste excursie op 18 Juni a.s. wordt bekend gemaakt, dat hun dezer dagen een volledige opgave met nadere bijzonderheden zal worden toegezonden.

Zij, die aan de tweede excursie op 2 Juli a.s. deelnemen, ontvangen deze opgave na de storting der reissom (Zie Kol. Weekblad van 7 Mei j.l.)

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Rotterdam.

Het Bestuur der afdeeling Rotterdam is thans als volgt samengesteld: J. D. Daubanton, Voorzitter; Mej. A. R. Gransberg, Vice-Voorzitster; F. A. Vervloet, 1e Secretaris, Westersingel 87. Mevr. A. L. M. van Reyn—Snoeck, 2e Secretaresse, Claes de Vrieselaan 171a; W. C. Schalkwijk, Penningmeester; W. Ruys B.E.zn.; Dr. G. E. H. Verspijck Mijnssen, C. J. Pluygers G.Czn.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeeling Den Haag van „Oost en West".

In het belang der administratie en ter vermijding van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeeling Den Haag, den heer J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den heer H. J. Wolff, en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

VAN DE REDACTIE.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Ministerie van Koloniën maakt bekend, dat in dit jaar hier te lande enkele jongelieden kunnen worden aangewezen om in opleiding te worden genomen voor de betrekking van Sinoloog bij den Belasting-Accountantsdienst in Nederlandsch-Indië, aan welke aanwijzing is verbonden het genot van een studietoelage naar reden van f 1000 's jaars, terwijl de collegegelden voor rekening van den Lande worden genomen.

Voor aanwijzing komen in aanmerking zij, die in het bezit zijn van, c.q. dit jaar zullen verkrijgen, het getuigschrift van met gunstig gevolg afgelegd eindexamen van een gymnasium, lyceum of hoogere burgerschool met 5-jarigen cursus, dan wel van een ander daaraan gelijkwaardig diploma. Aan het einddiploma van een gymnasium of van een lyceum (klassieke afdeeling) wordt de voorkeur gegeven; echter wordt in elk geval in het bijzonder gelet op taalbegaafdheid en taalgeheugen van de candidaten.

De opleiding, welke vier jaren duurt, vindt plaats aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Zij omvat naast de studie in het Chineesch die in de Maleische taal, in het Indisch burgerlijk- en handelsrecht, in de economie en in de bedrijfsleer (tot de opleiding behoort het verwerven van het Staats-praktijkdiploma voor Handel en Administratie).

Nadere bijzonderheden vindt men in de „Nederl. „Sts.Crt." No. 99 van 26 Mei j.l.

Luchtmail voor Indië.

Met het vliegtuig, dat 28 Mei j.l. van Schiphol naar Nederlandsch Indië is vertrokken, werden 26 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 187 K.G. 175 G. bruto en 167 K.G. 775 G. netto.

De zending bevatte 12769 brieven beneden 5 gram, 142 briefkaarten en postwissels, 6739 stukken zwaarder dan 5 gram en 969 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; totaal 20619 stuks.

Verkeerscourant.

Uitgaande van den Bond van Vrijwillige verkeersinspectiën in Nederland is verschenen een „Verkeerscourant met tal van nuttige wenken op verkeersgebied. Een zeer welkome uitgave, die op groote schaal zal worden verspreid op den verkeersdag op 6 Juni a.s.

In de groote plaatsen als Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zal de verspreiding geschieden door de Verkeerspolitie, terwijl voorts in de meeste plaatsen van het land de gemeente- en rijkspolitie medewerking voor de verspreiding verleenen.

De minister van Waterstaat schreef in deze „Verkeerscourant:

„Het verkeersvraagstuk raakt het geheele land en de geheele bevolking. Wordt dit algemeen ingezien, dan wordt ook het inzicht algemeen, dat voor de oplossing van dit vraagstuk de medewerking van allen geboden is. Door haar belangelooze bemoeiing hebben de vrijwillige verkeersinspectiën deze algemeene medewerking metterdaad ingeleid; het is haar groote verdienste."

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Administratie heeft het vliegtuig, dat 30 Mei j.l. van Medan is vertrokken ruim 217 K.G. post aan boord.

Hiervan is 130 K.G. 800 G. bestemd voor Amsterdam (stad en verdere verzending), 49 K.G. 950 Gr. voor 's Gravenhage en 10 K.G. 550 Gr. voor Rotterdam.

Bovendien is te Batavia nog ingeladen Wyndham-Amsterdam 2 K.G. 930 Gr. en Sydney-Amsterdam 23 K.G. 641 Gr.

Boottrein Stoomvaart Maatschappij „Nederland".

Het agentschap der N.V. Stoomvaart Maatschappij Nederland, de firma Crans en Co., te 's Gravenhage, meldt, dat de boottrein, aansluitende op het thuisvarende mailschip „Johan de Witt", d.d. 4 Juni a.s. te Genua verwacht, Vrijdag 5 Juni a.s. des morgens 11 uur aan het station Staatsspoor in Den Haag verwacht wordt.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mr. E. G. van Rijgersma, rechterlijk ambt., 2e Const. Huygensstr. 59h, Amsterdam; W. R. Pieters, adm. ambt. b.h. B.B., Copernicusstr. 200, Den Haag; mej. P. M. Stoel, verpleegster 1e kl. b.h. Krankz. wezen, Stichting „Vrederust", Bergen op Zoom; H. J. Jansen, hoofdonderwijzer o.l.o., St. Anthoniusstraat 16, Alkmaar.

H. Th. de Goeij, landmeter 3e kl. bij het Kadaster, Fabritiusstraat 24, Delft; A. H. O. Bos, landmeter, Valeriusstraat 1, Den Haag; mej. W. A. Krabbenbos, verpleegster 1e kl. bij het Krankzinnigenwezen, 2e Vijverstraat 23 Almelo.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Mej. E. J. Koppe, onderw. b.d. Schakelschool te Magelang, Westeremden; P. R. T. Deel, contr. b.d. Dienst d. Landelijke Ink., Kon. Hortenselaan 41, Apeldoorn; P. C. A. van Lith, hoofd v.d. Afd. Bestuurszaken der Buitengewesten v.h. Dept. van B.B., Gr. Hertoginnelaan 205, Den Haag; P. G. Luntungan, comm. v.d. Bel. te Kediri, Aardbeistraat 17, Den Haag; A. G. Weintré, ambt. 4e kl. (groep II) b.d. dienst der In- en Uitv., en Acc., Obrechtstr. 341, Den Haag; W. E. Schelkens, opz. 1e kl., b.d. W. en 's Lands B. O., Obrechtstr. 341, Den Haag; F. Kirschstein, Stationscomm. 2e kl. b.d. S.S. en Tr., Obrechtstr. 241, Den Haag; F. Maphar, afdeelingssecretaris, o.h. Residentiekantoor te Koedoes, Goudenregenstr. 122, Den Haag; K. de Beijl, Mulo-onderwijzer a.d. Muloschool te Soerakarta, Halfweg bij Nunspeet; L. D. H. Brugghe, comm. b.d. Alg. Kantoordienst v.h. B.B., Archimedesstraat 141, Den Haag; mevr. R. Brunsen, onderwijzeres b.h. O.W.L.O., Koninginneweg 216, Amsterdam. J. G. F. Grabe, stationscomm. 1e kl. b.d. S.S. en Tr., p.a. Le Feber Haterscheveldw. Nijmegen; H. Quist, Inl. 1e kl. b.d. Postbestr. Temangoen, Maasboschstraat 10, Vlaardingen; J. H. W. Felten, hoofdagent 2e kl. b.d. Alg. Politie, Sneeuwbalstraat 198, Den Haag; ir. G. Gray, tijd. wd. chef van Expl. der Westerlijnen v.h. bedrijf der S.S. en Tr., Thomsonlaan 188, Den Haag; mr. C. Albricht wd. adj. insp. van Fin., Westerhoutpark 17, Haarlem; mej. M. P. Rijkschroeff, 1e comm. b.h. hoofdbestuur v. d. P.T.T., van Beverningkstraat 138, Den Haag; mej. E. E. Hermans, 1e comm., b.h. hoofdbestuur v.d. P.T.T., van Beverningkstraat 138, Den Haag; ds. H. A. Loeff, predikant b.d. Protestantsche gemeente te Medan, Leonardostraat 8 I, Amsterdam; H. Agerbeek, 1e comm., b.h. hoofdbest. v.d. Dienst der Volksgez., Weimarstraat 138, Den Haag; E. B. Bischoff, depothouder 1e kl. b.d. dienst Opiumregie, Boomgaardstraat 24-1; L. Samuels, stationscommies 2e kl. b.d. S.S. en Tr., Columbusstraat 19, Den Haag; D. C. A. Kleist, hoofdbeheerder v.h. Landspandhuis te Pasarbaroe, Acaciastraat 70, Den Haag; G. Lammers, hoofdboekhouder b.h. Havenbedr., Tandjong-Priok, Sijzenlaan 69, Deventer; E. A. van Altenburg, opz. b.d. W. en 's-Lands B.O.W., L. v. Meerdervoort 454, Den Haag; J. W. Moonen, commies b.h. Dept. van Gouv. bedrijven, Houtlaan 111, Hatert bij Nijmegen; ir. A. L. ter Braake, tijd. wd. ing. 1e kl., v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; J. H. M. Hermans, politie-opz. b.d. veldpolitie, Hollandschestraat 95e, Rotterdam.

M. P. G. A. Manoch, ondercommissaris van pol., Newtonstr. 427, Den Haag; P. C. Blondeau, hoofdcommies bij het dept. der B.O.W., van Lumeijstraat 62, Den Haag; ir. A. J. R. Cornelissen, ing. 1e. kl. bij den dienst van den Mijnbouw, Beeklaan 504, Den Haag; M. N. Snel, hoofdstationschef bij de S.S. en Tr., Goudenregenstr. 138, Den Haag; C.

P. Burghardt, Boscharchitect 1e kl. bij het Boschwezen, van Swietenstraat 113, Den Haag; C. A. Bazzoni, beheerder 1e kl. bij 's Lands Pandhuis te Kendal, Reinkenstraat 9, Den Haag; A. H. Falkenberg, machinist electricien 1e kl. bij de S.S. en Tramw., Maasstr. 92, Amsterdam-W.; H. E. P. E. Koppenol, techn. ambt., 1e kl. bij den P.T.T.-dienst, Regentesselaan 76, Den Haag; C. Ranti, comm. bij den P.T.T.dienst, Beeklaan 280, Den Haag; J. P. Schalling, boekhouder 1e kl. bij het Havenwezen te Belawan, Schoolstraat 34, Den Haag; C. W. Boon, adj.-inspecteur bij den dienst der Zout regie, Bovenhaven 13, Kampen; A. Robbertze, stationscomm. 2e kl. bij de S.S. en Tr., Voltastr. 34, Den Haag; L. E. Tielman, comm. bij de Landsdrukkerij, v. Lumeijstraat 69, Den Haag; B. L. Hesselink, griffier 2e kl. van de Landraden te Karanganjar c.a., Copernicuslaan 175, Den Haag; J. H. C. Bax, alg. ontvanger der 4e kl. van 's lands kas te Poerworedjo, Eschdoornstraat 25, Den Haag; W. C. H. Romswinckel, huisbewaarder bij het Zoölogisch Museum en Laboratorium van 's Lands Plantentuin, Copernicuslaan 175, Den Haag; E. J. W. Pieplenbosch, hoofdopz. bij den dienst van het Boschwezen, Copernicuslaan 175, Den Haag. E. F. Jansen van Raaij, hoofdambt. v. d. Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden, v. Blankenburgstraat 77, Den Haag; J. C. Elderenbos, comm. 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, St. Jacobslaan 613, Nijmegen; H. S. Hoven, contr. 2e kl. bij den P. T. T.-dienst, Huize „Sparrenhof", Duinweg D 16, Schoorl.

Met Pensioen.

E. A. A. Schefer, werktuigk. b.d. S.S. en Tr., Eschdoornstr. 17, Den Haag. J. M. P. Vooren, gezaghebber b.d. gouvernementsmarine, v. Merlenstraat 24, Den Haag.

De Geëmployeerde bij de Suiker-Industrie

Bij ons Informatie-bureau is verkrijgbaar de juist verschenen 3e en verbeterde uitgave van dit boekje, dat een overzicht geeft van den werkkring en de vooruitzichten, benevens van de inrichtingen tot opleiding voor die industrie. De bewerking geschiedde door de H.H. H. Ch. G. J. van der Mandere, Secretaris van den Bond van Eigenaren van N.-I. Suikerondernemingen en A. Voskuil, Oud-gedelegeerde van de Mij. tot Exploitatie van de Suikerondernemingen Sentanen-Lor, Brangkal en Dinoyo.

Bijgewerkt met de laatste gegevens. Zeer belangrijk! Prijs *f* 0.75, *f* 0.06 portokosten.

HET HOOFDBESTUUR.

Aan diegenen in Oost- en West-Indië die nog geen lid zijn onzer Vereeniging.

De Vereeniging „Oost en West" onderhoudt den band tusschen Nederland en de Indiën en tracht dien te versterken.

Zij bevordert de wederzijdsche belangen, zedelijke en stoffelijke.

Zij neemt stelling tegen invloeden die daarmede in strijd zijn.

Zij steunt alles wat strekken kan tot handhaving van het Rijksverband.

Leest het Orgaan, het „Koloniaal Weekblad" en deelt ons Uwen wensch mede omtrent hetgeen, naar Uwe meening, door de Vereeniging en haar Orgaan alsnog zou kunnen worden verricht voor onze leden in Oost- en West-Indië.

Meldt U aan voor het lidmaatschap. (Adres Secretariaat: Korte Voorhout 6. Den Haag), of in Ned.-Indië bij den Hoofdvertegenwoordiger te Malang, Bromostraat 9.

Mutatiestaat van 27 Mei tot 3 Juni '31

Nieuwe Leden:	Voorgesteld door:
Mr. H. G. P. Duijfjes, Hoogleeraar te Leiden, Morschsingel 9.	Secretaris Afd. Leiden.
Mevrouw Dr. N. J. F. Pompe van Meerdervoort, Den Haag, Mauritskade 51.	Mejuffrouw Roijen (Boeatan).
F. Emanuels, Landmeter, Paramaribo, Gonggrijpstraat 41.	Secretaris Afd. Suriname te Paramaribo.
G. Loor, Opzichter bij den Kleinen Landbouw te Lelydorp. (Suriname).	Secretaris Afd. Suriname te Paramaribo.
Mejuffrouw R. Kenson, Onderwijzeres b.h. Openbaar Onderwijs, Paramaribo, Stoelmanstraat.	Secretaris Afd. Suriname te Paramaribo.
R. Legger, Luitenant-Kolonel N.-I. L., Den Haag, Pension Rieff, 1ste v. d. Boschstraat 9.	den heer H. Rosier te Den Haag.

Afschrijvingen:

H. Landmann, Den Haag, Riouwstraat 150.
Dr. G. H. Moll van Charante, Rotterdam, Eendrachtsweg 20.
Mevrouw W. Nielsen—Booy, Rotterdam, Vredehofweg 36c.
C. J. Batenburg, Oud-Ass.-Resident, te Medan.

Adresveranderingen:

A. H. Heide, van: Curaçao, Emmastad No. 51a, naar Amsterdam, p.a. Hoofdpostkantoor Poste restante. f 5.—.
H. M. Braaksma, Leeraar Vossius Gymnasium, Amsterdam (Z.), van: Valeriusplein 20, naar: Volkerakstraat 41I.
W. F. Batenburg, Oud-Majoor N.-I. L., van: Soestdijk, Lange Bergstr. 25, naar: Haarlem, Dreef 8. Pension Willy. f 5.—.
J. H. de Haas, Luitenant-Kolonel Inf. b.d. Aerdenhout, van: Sophialaan 6, naar: Dahlialaan 26.
Mevrouw de weduwe C. B. v. d. Burg, Haarlem, van: Jansstr. 30, naar: Duvenvoordestraat 26.
J. J. Brutel de la Rivière, Arts, van: Leiden, Zoeterwoudsche singel 44a, naar: Apeldoorn, van Hasseltlaan 19. f 5.—.
W. Taat, Oud-Kapitein N.-I. L., van: Rotterdam, Maarland 76, naar: Renkum, Petronellaweg 2. f 5.—. (Afd. Arnhem.)
Mevrouw W. P. de Ligny—Bär, Utrecht, van: Nassaustraat 23, naar: Boomstraat 3.
Mevrouw H. M. Berghuis—Buning, van: Den Haag, Laan v. Meerdervoort 308, naar: Arnhem, Parkstraat 122. f 5.—.
Mejuffrouw E. H. Eshuis, Agenturen, Enschedé, van: Emmastr. 137, naar: Noorderhagen 60.
Th. E. J. de Bie, Scheveningen, van: Badhuisweg 89, naar: Gentsche Straat 3.
Mr. J. Th. Goossens, Oud-President v.h. Hooggerechtshof in N.-I., thans: Den Haag, Wassenaarsche Weg 112, Flatgebouw Arendsburg.
Dr. S. F. W. van Hasselt, Den Haag, van: Beverningkstraat 125, naar: Anthonie Duijckstraat 125.
H. M. Hofkamp, Oud-Onderwijzer 1e kl., van: Den Haag, Corn. Speelmanstr. 18, naar: Voorburg, Westvlietweg 115.
F. van Peski, Den Haag, van: Parkhotel, Parkweg 13, naar: J. P. Coenstraat 16.
L. A. Verhagen, Scheveningen, Badhuisweg, van: 89, naar: 55.
M. K. Perk, Inspecteur P.T.T., van: Bandoeng, naar: Voorburg, p.a. Bolsius, Oosteinde 345. f 5-.
A. A. Th. Fortgens, Militair Apotheker 1ste kl., van Bandoeng, naar: Doetinchem, Wilhelminastraat 109.
Ir. C. M. Bolle, van: Malang, naar: Haamstede (Z.) p.a. Mevrouw Voorbeytel.
A. Verheul, O.-I.-ambtenaar m.v., van: Noordwijk aan Zee, naar: Benthuizen (Z.-H.).
H. G. Louisse, Bruxelles, van: Boulevard du Jardin Botanique, naar: Boulevard Emile Bockstael 502.
J. Snoey, Oud-Onderwijzer, van: Davos, naar: Luzern, Waldstätterstrasse 9.
G. J. Ferguson, Comm. Gouv. Secretarie, van: Den Haag, Thhomsonlaan 31, naar: Willemstad, Curaçao.
Ds. D. F. Bartlema, Vloot-Predikant, van: Arnhem, naar: Soerabaja.
N. Segaar, Techn. Ambt. P.T.T., van: Leiden, Meidoornstr. 19, naar: Weltevreden, p.a. Hotel de Groot, Molenvliet Oost 5.
O. W. Veldhuijzen, thans: Divisie-Intendant te Magelang.
Ir. H. van Heijst, thans te Soerabaja, Pregollanboender 4.
W. R. March, Oud-Resident, thans te Malang, Speelmanstraat 2.
J. A. Ochtman, Controleur B.B., thans te Kotamobagoe (Menado).
Dr. L. Pronk, Controleur B.B., thans te Soengeiminasa bij Makasser.
G. H. Sliep, Controleur 1ste kl. P.T.T., thans te Bandjermasing.
C. A. H. Taminiau, Hoofd Schakelschool te Bandoeng, Tampomaslaan 19.